

**Василь Барладяну**

# **Ще раз про неволю...**

**Торонто - Львів**

**1990**

Найбільший наш філософ-державник Вячеслав Липинський на початку 20-тих років ХХ сторіччя писав: "Досліджувати Україну можна з точки погляду легенди, або дійсності: так, як хочеться, щоб було, або так, як в дійсності єсть" ("Листи до братів-хліборобів". Н.Й., 1954, стор. 417).

Перебуваючи на терені ЗСА і Канади, автор цієї збірки частенько мав перед собою аудиторію, що хотіла почути про Україну легенду. Але в Україні точиться війна, хоча стрілянини, як це було в Румунії, ще не чути. Окрім цього, Україна - не Румунія, не Польща і не Чехо-Словаччина. Вона не схожа на жодну країну Варшавського бльоку. І через це має вирішувати свої особливі завдання.

У перерахованих вище країнах війни, - буди чи точаться, громадянські. Там, в ім'я свободи, треба знищити фізично чи морально комуністів. Україна ж веде війну за незалежність і проти комунізму, тобто проти московських поневолювачів і громадянську - проти домашніх ворогів. На війні перемагає тільки той, хто знає, з ким воює, і знає про ворогів усе. Інакше кажучи, на війні легенди воякам і народові не розповідають. А тих вояків і старшин, що не вміють воювати, відводять в заплілля, або розстрілюють...

Ми ведемо війну уже кілька століть. І сьогодні найкращий час для перемоги!.. 1949 року чужомовні журналісти запитали Степана Бандеру: "Чи уявляєте собі пригожий момент для вибуху революції?"

Степан Бандера відповів: Цей момент може мати внутрішній характер - крайньо скрутне положення цілої большевицької системи і режиму, зокрема економічне заломлення. Внутрішній розвиток СССР йде по цій лінії прогресивно" ("Життя Степана Бандери". Н. Й., 1987, стор. 39).

Сьогодні навіть той, хто не цікавиться майбутнім СССР, знає, що "економічне заломлення" в Російській імперії сталося, тобто момент для

Української Революції настав. І святий обов'язок українців – доруйнувати економіку СССР, щоб визволитися з московської в'язниці.

Але пророцтво Степана Бандери щойно наведеними словами не вичерпується: він зробив ще два вагомні застереження, які ні українська еміграція, ні більшість політв'язнів брежневсько-горбачовських концтаборів не врахували. І тільки через це Українська Нація ще й "зброї" в руки не брала. Тоді Степан Бандера сказав: "Багато шкоди в протибольшевицькому фронті накоїла концепція протидіяння большевицькій системі методами парламентарних виборів" (Там само).

Але саме цю концепцію нав'язали Українській Нації ті, кого, наприклад, в Торонто, називають "Володимирами Золотоустами" чи "Михайлами Богом посланими". І це сталося тільки тому, що ми забули інші слова Степана Бандери: "Розмежування большевизму від російського імперіялізму є неправильне. Не можна знищити одного, залишаючи другий. А вже цілком нереальна концепція – мати одного з них за союзника проти другого" (Там само).

Союзниками політичної української еміграції та колишніх політв'язнів стали українські комуністи та неокомуністи. Через це колоніальний "Верховний Совет УССР" презвано на "український парламент", а члени цього "совету" перетворилися на "послів" неіснуючого "українського парламенту". На горе нації, на сміх народів!

Пропонуючи цю збірку українському читачеві, автор бажає Українській Нації тільки одного... Настав час вимкнути почуття, ввімкнути мізки і, бодай декілька місяців, пожити розумом, щоб Українська Нація стала нарешті вільною.

10 жовтня 1990.

## Ще раз про неволю...

“Вони... або з радості шаліють,  
або пророцтва видають брехливі,  
або живуть у кривді,  
або скоро присягають криво”.  
Муд. 14.28.

“Чи може РСФСР вийти з ССРСР?, – запитав себе на початку лютого 1990 року московський вчений-географ Борис Родоман. І одразу ж відповів: – Не лише може, але й мусить. У цьому спасіння Росії” (“Атмода”. 12.02.1990, стор. 8). Історія ще не знає імперії, яка б рятувала себе в такий дивний спосіб. Велика Британія відпустила свої заморські колонії, а Росії, як бачимо, запропоновано відгородитися від поневолених народів чимось на зразок берлінської стіни, аби спасти саму себе. Від кого? Адже жодний поневолений нарід не має наміру завойовувати Росію. Навпаки! Виступаючи в жовтні минулого року на З’їзді Народного фронту Латвії, голова Білоруського Народного фронту Зенон Позняк сказав, що для народів європейських советських республік “поступовим є лише процес руйнування імперії і створення вільних держав... Щоб не загинути разом з потопаючим кораблем, єдиною надією на порятунок став вихід зі складу ССРСР”. А “ще півтора року тому ситуація була” такою, – казав Зенон Позняк, – що “національне

відродження" поневолених народів "сприймалося як складова частина демократизації суспільства. Суверенітету, здавалося, можна буде досягнути шляхом структурної перебудови СРСР, заключенням нової союзної угоди, угоди на ґрунті конфедеративного зв'язку між вільними республіками" ("Атмода". 30.10.1989, стор. 2). Але пройшов час і синові найбільш зрусифікованого народу, білоруського, Зенону Позняку стало зрозуміло, що докорінних змін у Російській наддержаві на користь поневолених народів не передбачається.

Прикриваючись балаканиною про "перебудову", "демократизацію", "гласність", М. Горбачов підписує антидемократичні закони, що спрямовані на зміцнення централізованої влади. При цьому долі доведених до духовного та економічного зубожіння народів президента взагалі не цікавлять. П'ять років тому М. Горбачов брався лише відремонтувати наддержаву, зміцнити її економічно за рахунок напруження м'язів і розуму народів. "Ми починали і думали, - зізнався 23 травня поточного року президент, - що підемо швидко вперед на ентузіязмі людей, на закликах до того, аби прискорити рух вперед за рахунок науково-технічного прогресу, але не вийшло..." ("Правда". 25.05.1990, стор. 5).

У лютому 1986 року М. Горбачов не вірив, що в недалекому майбутньому на СРСР чекають великі неприємності на ґрунті

міжнаціональних відносин. Він був певний, що національна свідомість народів доживає останні дні. І в ССРСР, замість народів, уже є єдиний "радянський нарід... - нова соціальна та інтернаціональна спільність" (1, 64). Та й після сумгаїтської різанини М. Горбачов проповідував цю "спільноту", плянуючи шляхом "гармонійного" нав'язування "національно-російської двомовности" остаточно ліквідувати неросійські мови в ССРСР (3, 170). Інакше кажучи, державно-національний устрій М. Горбачов не мав наміру перебудовувати, бо, окрім "советської спільноти" вже не бачив жодного народу в унітарній державі. І вже тільки після того, як М. Горбачов став президентом, кореспондент журналу, що видається Міністерством Внутрішніх Справ ССРСР, написав: "Головна загроза перебудові виникла там, звідки на неї не чекали", - "на ґрунті міжнаціональних відносин" ("Воспитание и правопорядок". 1990, N 4, стор. 14).

Безвихідна економічна та політична ситуація, в якій опинилася сьогодні Російська імперія, - результат політичної непослідовності, дворушництва та еклектичності доктрини перебудови, що відкидає саму ідею права націй на самовизначення. Та й саму "перебудову" вигадано вищим партійним керівництвом як терміновий захід в ім'я спасіння потопаючого корабля - советської Російської імперії. І не лише для цього... ССРСР замислювався В. Леніним і Л. Троцьким як

пляцдарм для перетворення світу в єдину "всесвітню Федеративну Советську Республіку" (Ленін, ПЗТ, Т. 32. стор. 334). А цієї всесвітньої держави можна доскочити лише шляхом перемоги "советської влади над всесвітнім імперіялізмом" (Ленін, ПЗТ, Т. 41, стор. 156). І саме у советській федерації бачив В. Ленін форму "для повного злиття різних націй" (Там само). За В. Леніним, до "неминучого злиття націй людство може прийти лише через перехідний період", тобто "через... період диктатури пригнобленого класу", що називається "соціалізмом, або першою фазою комунізму" (Ленін, ПЗТ, Т. 41, стор. 303). В. Ленін зумів встановити "диктатуру пролетаріату" лише тому, що він поєднав у собі дві традиції – найбільш максималістських течій російської революційної інтелігенції і традицію російської історичної влади в її найбільш деспотичних проявах. За словами М. Бердяєва, "большевизм є третім явищем російської великодержавности, російського імперіялізму: першим явищем було московське царство, другим явищем була петровська імперія. Большевизм – за сильну централізовану державу" ("Атмода". 23.04.1990, стор. 2).

І за всесвітню!

"Перехідний період... диктатури пригнобленого класу" в СРСР тривав до 1977 року. Шістдесят років більшовикам знадобилося для того, аби позбавлені навіть елементарних прав народи, як стверджується

в преамбулі до брежнєвської Конституції СРСР, злилися в "нову історичну спільність людей – советський нарід", а сам СРСР, про що донедавна співалося, став безадресовим домом новоствореного "советського народу".

Головною тезою, що об'єднує сьогодні партійних лібералів, капееесівських радикалів і консерваторів із значною частиною теперішньої російської демократії, котра активно виступає за перебудову, є теза зміцнення, як вони всі разом кажуть "нашого спільного дому", тобто унітарної держави СРСР. Нашої спільної в'язниці, що є для нас, народів СРСР, нашою спільною домовиною. Цього спільного дому, не вживаючи слова "домовина", хочять, як твердить вже згаданий географ Б. Родоман, "помірковані реформісти" в національних республіках. "Національні реформісти" в "оновленій федерації" бачать рятівну соломинку, за яку вони хапаються, аби не випустити свої народи з імперії.

Виходячи з тези про "спільний дім", Б. Єльцин, а потім і академік Д. Ліхачов ще в першій половині минулого року виступили з пропозицією надати російській мові статус державної в СРСР. А 19 вересня 1989 року, посилаючись на поміркованих реформістів-неросіян, що хочять жити у "спільному домі", про надання "російській мові статусу загальнодержавної в масштабі СРСР", на цілий світ заговорив М. Горбачов (2, 34). Це реакційне положення не наважувався вимовити вголос навіть Й. Сталін, але

наважився вимовити М. Горбачов. Воістину важко одній особі бути лідером "перебудови" і всеросійським імператором!

Але зневажливе ставлення М. Горбачова до поневолених Москвою народів обумовлене не лише бажанням будь-що зберегти ССРСР як "спільний дім"... Заперечуючи право литовців на самовизначення, 13 січня цього року М. Горбачов говорив про майбутню "об'єднану Європу", що стане спільним домом і для народів ССРСР (Известия. 16.01.1990, стор. 2). І "переконливим свідченням цього є принципова співзвучність висунутої президентом Союзу ССР М. Горбачовим концепції "загальноєвропейського дому" з концепцією "європейської конфедерації Сходу і Заходу", запропонованої президентом Франції Ф. Міттераном. Зараз, як з боку західних, так і східних європейських держав спостерігаються перші кроки на шляху до реалізації цих та подібних їм концепцій" (Літературна Україна. 21.06.1990, стор. 3). Але, якщо створення Й. Сталіним "соціалістичної співдружності", а також створення "європейського спільного ринку" було першим етапом на шляху до "з'єднаної Європи", то сьогодні ми стоїмо на порозі другого етапу...

Багатьом синам і дочкам поневолених комуністами народів і невтямки, що, наприклад, так звана "ніжна революція" в Чехо-Словаччині, кривава революція в

Румунії тощо – підготовка до об'єднання Східної Європи навколо Москви. Але цю таємницю розкрив Голова Верховного Совету Литви В. Ляндсбергіс. На запитання московського журналіста, що Литва "передасть союзу суверенних держав?", він відповів: "...з'явиться східноєвропейський парлямент", якому Литва передасть "якісь свої суверенні права – дипломатичні, зовнішньоторговельні, транспортні, військові і т. д." ("Московские новости". 01.07.1990, стор. 7). При цьому В. Ляндсбергіс "східноєвропейський парлямент" ототожнює з Верховним Советом ССРСР. А Верховний Совет ССРСР, за словами Б. Єльцина, на відміну від республіканських "верховних советів", є єдиним урядом ССРСР ("Аргументы и факты". 28.06.1990, стор. 2). Інакше кажучи, "ляндсбергівський" "східноєвропейський парлямент" буде урядом всіх країн, що входять у Варшавський пакт. У Західній Європі існує західноєвропейський уряд – Рада Європи, на базі якої, – запевняє нас офіційний український борець за "європейський дім неволі" В. Василенко, – найвірогідніше, створюватимуться політичні структури майбутньої "європейської конфедерації". І бажання стати членами цієї організації, яка поки що об'єднує 23 західні держави, виявили Болгарія, Польща, ССРСР, Угорщина, Чехо-Словаччина та Югославія. Українській ССР, – доводить В. Василенко, – слід приєднатися до них ("Літературна Україна". 21.06.1990, стор. 5). А неофіційний

борець за "єдину європейську державу" Іван Гель сказав в Мюнхені українцям і неукраїнцям, що "історична місія України – з'єднати ці два світи (комуністичну і "демократичну" Європу – В. Б.) у спільний християнський європейський дім так, як об'єднуються в цілість дві німецькі держави" ("Шлях перемоги". 17.06.1990, стор. 3), тобто в одну державу "від Атлантики до Уралу" ("Літературна Україна". 21.06.1990, стор. 3). Усьому світові відомо, що саме УССР була в 1922 році ініціатором створення, собі на горе, ССРСР. І, гадаємо, не треба доводити, що життєве кредо українського дисидента Івана Геля співпадає з життєвим кредом україномовного комуніста В. Василенка. Але ж Іван Гель, наскільки нам відомо, перебував у советських концтаборах, борючись за права українського народу, а професор В. Василенко став представником УССР "в Комісії ООН з прав людини", сповідуючи ленінову ідею про створення "всесвітньої Федеративної Советської Республіки", центром якої стане Москва – столиця "європейської конфедерації". І автору цих рядків не хочеться, аби його внуки колись з гіркотою сказали, що їх дід карався в капеесесівських концтаборах за єдину державу "від Атлантики до Уралу".

Яке ж місце посідатиме Україна в "східноєвропейській", а потім і в "європейській конфедерації"?

Сьогодні кожному більш-менш свідомому українцеві відомо, що ми духовно та економічно животіємо, а наша мова стала мовою для хатнього вжитку через брак власної держави. У Великій Британії живуть на своїх етнічних землях валлійці й шотляндці. У французькій Бретані живуть бретонці. Великобританія не віддає Ірландії Північну Ірландію. А Іспанія та Франція поділили між собою Каталюнію. Не відпускає на волю Країну Басків Іспанія. Великобританію, Францію та Іспанію, ми, українці, маємо за демократичні країни. Ці країни входять в "об'єднану Європу", мають у європарламенті своїх представників. Але в європарламенті ніхто не представляє басків, катальонців, шотляндців, бретонців і валлійців. Демократична Франція видає баскам, катальонцям, бретонцям і провансальцям документи, де в графі "національність" є місце лише єдиному слову - "француз". Що таке Шотляндія в демократичній Великобританії і що таке Україна в ССРСР найкраще розповість ось цей уривочок:

- Шотляндія? Що за Шотляндія? - дивується київська поштарка. - Де це? В якій Великобританії? В Англії, тобто? Так і пиши - Англія!

- Україна? - перепитує ввічливий єдинбургський службовець. - Даруйте. Не чув. Хоча... Це десь, здається, в Росії?"  
(Літературна Україна". 21.06.1990. стор. 8).

“Після 1707 року, коли було розпущено шотландський парламент (ця подія дивовижно збігається в часі з походом царя Петра на Україну і Полтавською битвою), шотландська література поступово “переорієнтовується” на загальноімперські стандарти і, що цілком логічно, стає англومовною” (Там само).

Ми вже не раз в своїх статтях писали, що 76% світової наукової літератури друкується англійською мовою. Про англійську мову, про її роль в сьогодиньньому світі можна сказати те, що сказав про роль російської в СРСР М. Горбачов: “Реальність така, що завдяки цій мові всі... люди дістають можливість набагато ширше й повніше докладати своїх сил і знань, прилучатися до цінностей світової науки та культури” (1, 33). За часів комуністичної диктатури переважаюча більшість поляків, чехів, словаків, угорців, румунів і болгарів російської не знала: окрім людиноненависницької ідеології, Москва цією мовою нічого путнього не розповсюджувала. Сьогодні комуністичні режими в Центральній Європі – недавня історія. Ворота, двері і вікна Польщі, Чехо-Словаччини, Угорщини, Румунії і Болгарії навстіж розчинені в Європу. І на ці країни розпочався шалений наступ англійської мови. У давньоукраїнській мові “нарід” і “мова” були синонімами. Як тільки угорці, румуни, балтійці і слов’яни опиняться в “загальноевропейському домі”, то про

кожний з цих народів говоритимуть: "Не чув! Хоча... Це, здається, десь в Європі?"

Окрім цього "загальноєвропейському домові" знадобиться "загальноєвропейський нужник" для радіоактивних та хемічних відходів. Місце для цього нужника вже є – величезний простір навколо Чорнобилю. І тоді в Українській пустелі громадяни "з'єднаної Європи" добуватимуть уран, сірку, нафту, газ тощо. А українці розчиняться в англomовній масі ЗДА, Канади та Європи.

Але чому ж тоді Б. Родоман запропонував Росії вийти зі складу ССРСР? І що станеться, коли РСФСР раптом вийде зі складу ССРСР?.. "Другого ж дня, – повчає Б. Родоман, – всі останні республіки заявлять, що хочуть зберегти Союз" ("Атмода". 12.02.1990, стор. 8). До того ж Б. Родоман не залишає ніякої надії на вільне життя в своїх державах жодному народові, що входить до складу РСФСР. "Після будь-яких змін територіяльно-політичних структур, – запевняє російських шовіністів Б. Родоман, – Росія залишиться великою країною, терен якої займатиме десять годинних смуг, а залізничний експрес "Росія" буде, як і колись, іти від Москви до Владивостоку цілий тиждень" (Там само).

14 червня всі газети Росії оприлюднили "Деклярацію про державний суверенітет РСФСР", яка залишила цілим ССРСР, тобто не вийшла зі складу Союзу. Ще до прийняття "Деклярації..." Голова Верховного Совету РСФСР Б. Ельцин передав президентові

СССР головні "суверенні права" Росії - оборону, держбезпеку, координацію "союзних програм і ряд інших" прав ("Аргументы и факты. 2-8.06.1990. стор. 2). Це саме обіцяв передати Москві від імені Литви і В. Ляндсбергіс ("Московские новости". 01.07.1990, стор. 7).

15 липня, коли українці провінції Онтаріо на терені Торонтонської "Exhibition" відзначали "День Спадщини", советський партократ мер міста Львова Богдан Котик сказав, що Верховний Совет УССР проголосив суверенітет республіки - і Україна стала вільною.

16 липня радіо- й телекореспонденти всіх західних держав передавали з Москви, що 15 липня Верховний Совет УССР проголосив суверенітет України. 17 липня "Toronto Star", посилаючись на "Washington Post" і "Chicago Tribune", великими літерами надрукувала слова "повна незалежність" України. І лише "Globe and Mail" 17 липня повідомила своїх читачів, що УССР, проголошуючи свій суверенітет, залишається складовою частиною ССРСР. Того ж дня "Деклярація про державний суверенітет України" з'явилася в газеті "Радянська Україна".

У ній дуже промовисте останнє речення - "Принципи Деклярації про суверенітет України використовуються (уже - В. Б.) для укладення союзного договору". Але перше, що кидається у вічі, - це аббревіатура "УССР", тобто Україна залишається "советською" і

“соціалістичною”. А потім - те, що в Принципі IV “Українська ССР... гарантує кожному громадянину право на збереження громадянства ССРСР”, тобто українці залишаються підданими Російської імперії. Принцип X переповідає статтю 80 брежнєвської Конституції ССРСР і Статтю 74 Конституції УРСР про “міжнародні відносини”, тобто нічого нового, додаткового Українська ССР в цій галузі собі не забезпечує. У Принципі IX замість “Україна має Збройні Сили” написано, що “Українська ССР має право на власні Збройні Сили”, тобто матиме збройні сили тоді, коли одержить на це дозвіл М. Горбачова. Адже право в ССРСР існує лише на папері. Це підтверджує поведінка нинішнього Голови Верховного Совету УРСР Л. Кравчука. 11 липня він проголосував за “Резолюцію XXVIII з'їзду КПСС”, в якій чорним по білому записано:

“З'їзд заявляє, що КПСС виступає за централізоване керівництво питаннями оборони, безпеки і військового будівництва на основі єдиного союзного законодавства.

Збройні сили ССРСР повинні будуватися на принципах єдиногоначальності, екстериторіальності, багатонаціональної кадрової армії, яка комплектується за змішаним принципом...” (“Радянська Україна”. 13.07.1990, стор. 2).

До 15 липня цього року Міністерство Внутрішніх Справ так званої УРСР мало в своєму розпорядженні, окрім загонів міліції,

так звані внутрішні війська, що надавалися республіці Міністерством оборони СРСР для охорони численних концтаборів. Інакше кажучи, "Деклярція" постфактум тільки узаконила існування "республіканських внутрішніх військ", в які набирали і будуть набирати советську молодь наказом міністра оборони СРСР.

Принцип VI є вільним переказом Статті 72 брежнєвської Конституції УРСР про економічні права республіки. Цей Принцип залишає недоторканою на терені УРСР загальносоюзну власність. Щоправда, вже на "договірній основі". І обіцяє українцям, "при необхідности", уесесерівську "грошову одиницю". Невідомо тільки, коли з'явиться та "необхідність". А Принцип VIII "Деклярації" відрізняється від глави третьої брежнєвської Конституції УРСР, де йдеться про "соціяльний розвиток і культуру", тільки тим, що автори "Деклярації" обіцяють піклуватися, в майбутньому, українцями, "що проживають за межами Республіки", а також говорить про те, що "Українська ССР має право на повернення" в Україну українських "культурних та історичних цінностей", яких чимало знаходиться, наприклад, в Москві та Ленінграді. Але ж, знову, таки, слова "має право" в СРСР - ще не право. Та й державного суверенітету, тобто самостійности, незалежности в цій "Деклярації" вдень з вогнем не знайти.

19 липня "Globe and Mail" оприлюднила статтю професора Едмонтонського

університету Девіда Морфі, який пояснює, що "Деклярація про державний суверенітет України" є тільки свідченням того, що український нарід бореться за незалежність України. Але сама "Деклярація" є звичайнісінькою фікцією, бо ж ніякої незалежності не проголошує. І це мусить знати кожний українець, аби не стати жертвою чергової московської провокації, як став, наприклад, весь литовський нарід. Адже не хотів бачити самотійною державою Литву лідер "Саюдісу" В. Ляндсбергіс. Його Москва дуже вдало використала в боротьбі з Альгірдасом Бразаускасом, який вів Литву до справжньої незалежності. В. Ляндсбергіс навіть не збирався розбудовувати Литовську Державу: не видав наказу про створення литовських Збройних сил, не заклав кордони з СРСР, користувався советськими грошми.

Коли думаєш про поведінку литовського Верховного Совету на чолі з В. Ляндсбергісом, то відразу ж згадуєш нашу Центральну Раду на чолі з М. Грушевським і В. Винниченком. Саме ці "соціалістичні вожді" України не дозволяли М. Міхновському та генералам-українцям створювати українські Збройні Сили, бо бачили Україну автономною одиницею єдиної Російської держави. І навіть дозволу на автономію не вимагали, а чекали. Ось що сказав про В. Ляндсбергіса заступник А. Бразаускаса Альгімантас Жукас: "Проголошуючи незалежність Литви 11

березня о 22.44, він, В. Ляндсбергіс, мусів бути 12 числа о 10.00 в Москві на трибуні і сказати: "Так, Литва прийняла таке рішення. Ми запрошуємо вас на переговори". Нічого подібного не було зроблено. Фіни у 1917 році три дні чекали біля кабінету Леніна, доки їх не прийняли і не підписали. А В. Ляндсбергіс цього не зробив" ("Атмода". 16.04.1990, стор. 1). І "Саюдіс", що складається з поміркованих литовців-реформістів, не вимагав від свого висуванця залізною рукою творити державу. В. Ляндсбергіс сів з М. Горбачовим за стіл переговорів після того, як Б. Єльцин погрався в суверенітет Росії, щоб, як повчав російських шовіністів Б. Родоман, "останні республіки заявили, що хочуть зберегти "Союз" ("Атмонда". 12.02.1990, стор. 8). Передаючи М. Горбачову литовські "суверенні права - дипломатичні, зовнішньоторговельні, транспортні, військові і т. д.", В. Ляндсбергіс бачить себе членом "східноєвропейського парламенту" ("Московские новости". 01.07.1990, стор. 7), що керуватиме всіма країнами Варшавського бльоку. І підготує цей блок для з'єднання з останньою Європою в одну велику державу, де вже не буде ні України, ні Литви.

Ошуканий "Саюдісом" і В. Ляндсбергісом нарід Литви вже починає розуміти, яку долю готують йому перебудовані М. Горбачовим колишні пристосованці. Підтвердженням цього є дані соціологічного дослідження, яке було здійснене в кінці червня цього року Центром

вивчення суспільної думки при Академії Наук Литви. "Перший секретар ЦК самостійної Компартії Литви" Альгідрас Бразаускас має рейтинг + 50. Рейтинг Ляндсбергіса порівняно з попереднім опитуванням впав з + 45 до + 28... Результати опитування показали, що порівняно з травнем рейтинг... "Саюдісу" різко впав теж" ("Московские новости". 08.07.1990, стор. 6). Нарід Литви, як бачимо, вже не довіряє реформістам-компромістам.

Коли брати до уваги той факт, що український нарід в своєму політичному розвитку відстає від литовців на якихось 3 - 5 місяців, то можна не сумніватися, що восени український нарід виступить проти доморощених пропагандистів "спільних домів". І покладе край їхній грі в конфедерації та федерації. Українські помірковані реформісти -космополіти разом з колишніми політично безграмотними дисидентами втратять свою популярність. Адже український нарід зможе вирішити всі свої проблеми лише в Українській Самостійній Соборній Державі...

Мрія В. Ляндсбергіса про членство в "східноєвропейському парламенті" співпадає з бажанням україномовного реформатора В. Василенка і борця за Україну Івана Геля. Але цього не хочуть націоналісти-монархісти Угорщини, Румунії, Болгарії та інших країн. Румуни мріють про повернення в Букурешт короля Михая, болгари кличуть додому царя Симеона, угорці - Отто Габсбурга, кубанські

й донські козаки визнали своїм сюзереном монарха України Олексія II. Народи, що бажають відродження своїх монархій, у "спільноєвропейський дім" не підуть. Монархи, скільки існує світ, піклувалися своїм державним домом, були гарантами єдності своїх народів у єдиній державі.

Як заявив литовцям Гамід Герещі, один з провідних лідерів Народного Фронту Азербайджану, тюрські народи ССРСР робитимуть все, щоб з'єднання Європи не відбулося, бо тоді неволі нашої не буде кінця" ("Согласие". Вільнюс. 18.11.1989, стор. 4). Та й Росія загине в "європейському домі": культурно і економічно відсталий російський нарід теж розчиниться в англomовній масі зденаціоналізованих народів світу.

Так, саме світу!

Адже, за словами московського пропагандиста "європейської конфедерації" Євгена Гонтмахера, "вступ до "європейського дому" - це не лише регіональна інтеграція. Дійсний вступ у "спільний європейський дім", який насправді вийде з географічних кордонів Європи, буде вступом у щось набагато більше й серйозніше. Як тут, - каже Є. Гонтмахер, - не згадати незакінчений А. Д. Сахаровим проект Конституції Союзу Республік Європи і Азії" ("Балтийское время". 28.05.1990, стор. 2). Але такий "проект" нагадує нам ленінський плян створення "всесвітньої Федеративної Советської Республіки" (Ленін, ПЗТ, Т. 40, стор. 45).

**Поневолею Москвою, Лондоном, Парижем і Мадридом народам потрібні для гідного життя власні держави, а не "спільноевропейський" чи "всесвітній" дім неволі!**

**1. Горбачов М., Політична доповідь XXVII З'їздові КПСС. К., 1986.**

**2. Горбачов М., Про національну політику партії в сучасних умовах. К., 1989.**

**3. XX Всесоюзна Конференція КПСС. Стенографічний звіт. Т. 2. К., 1989.**

## Про Співдружність Українських Націй...

Єдине, що не викликає заперечення, коли читаєш так звану "Деклярацію про державний суверенітет України", це те, що "Українська ССР виявляє (в майбутньому - В. Б.) піклування про задоволення національно-культурних потреб українців, що проживають за межами Республіки". Республіці дійсно є ким піклуватися. Адже Україна, в географічному розумінні цього слова, не тотожна такому адміністративно-територіальному утворенню, як Українська Советська Соціалістична Республіка. З легкої руки Москви за межами УССР опинилося багато українських етнічних земель. А саме - Берестейщина, що з 1939 року входить до складу Білоруської ССР. До складу Російської СФСР входять Південна Брянщина (Стародубщина), Слобожанщина (більшість районів Орловської, Курської, Білгородської та Воронежської областей), Середнє Поволжжя, південно-західна частина Волгоградської області, вся Ростовська область, Краснодарський Край (Кубанщина) і величезна частина Ставропольського краю. У 1940 році за межами УССР опинилися теперішній Слободзейський, Григоріопільський, Дубосарський, Рибницький та Кам'янський

райони Молдавської ССР. Добрячі клапти української землі є в Польщі, Чехо-Словаччині та в Румунії.

Українські етнічні землі дуже вдало визначив у 1831 році видатний росіянин Микола Надєждін. У рецензії на першу книжку Миколи Гоголя він писав, що Україна розташована "під благодатним шатром синього неба, на широкому килимі степів, які облямовані струмками Дунаю і Дону, пасмами Кавказу і Карпат, хвилями Евксину (Чорного моря - В. Б.) і Каспію" (Надеждин М., "Литературная критика". Эстетика., М., 1972, стор. 280 - 281). Як бачимо, за сто років до нашого всесвітньовідомого географа Володимира Кубійовича М. Надєждін словами накреслив державно-етнічні кордони майбутньої Української Самостійної Соборної Держави.

Окрім цього, українці складають етнічну більшість в багатьох районах Советської Азії.

За мовні й культурні права українців, які компактно проживають на берегах Уралу і в Західному Сибіру, навколо Новосибірську, і складають там переважну більшість населення, вже багато років борється російськомовний український письменник Іван Яган (Яган І., "За Сибиром солнце сходит". Новосибирск, 1972, стор. 5). Український Урал героєві повісті Т. Шевченка "Близнюки" ще в сорокові роки ХІХ століття "нагадував його прекрасну Батьківщину" - Україну (Шевченко Т. Г.,

Драматичні твори, повісті. Т. II., К., 1963, стор. 407).

До 1933 року теперішню Амурську область, Усурійський край, південну частину Хабаровського краю навіть совети називали Новою Україною ("Нова громада", 1928, № 16, 4 стор. обкладинки), де українське населення вже в 20-ті роки становило тотальну більшість. Там було двадцять чотири національні українські райони (Глуздовський В., "На Новій Україні". Харків, 1928, стор. 3 - 5; "Червоний шлях". 1929, № 2, стор. 207). За даними 1923 року "українське селянство і робітництво... на Далекому Сході" складало переважну більшість - 70-75%, а в деяких місцевостях і всі 80-99% усього європейського, "білого", населення ("Книга". 1923, № 2, стор. 67). У квітні 1917 року, тобто одразу ж після повалення царату, на Новій Україні з'явилися три українські видавництва й друкувалося понад десять газет і журналів, друкувалися масовими тиражами книги (Там само). У 1921 році в селах Нової України було 600, а в містах - 100 українських шкіл і гімназій (Там само, стор. 68).

За даними 1926 року тільки в одній Російській СФСР проживало 51 мільйон росіян і понад 22 мільйони українців ("Энциклопедический словарь Института Гранат. 8-е издание. Т. 41, ч. III, стор. 439, столб. 429). Це були українці Далекого Сходу, Західного Сибіру, Південного Уралу, Поволжжя, Стародубщини,

С л о б о ж а н щ и н и , К у б а н щ и н и ,  
Ставропольщини тощо.

У 1930 році в Казахстані, навколо Актюбінська, було двадцять дев'ять районів, де жили самі українці – мільйон і п'ятсот тисяч. Там було 400 українських шкіл. В Актюбінському Українському педагогічному технікумі щорічно навчалася 1000 майбутніх вчителів. А при Кустанайському Інституті Народної освіти діяв український відділ ("Червоний Шлях". 1930, ч. 11-12, стор. 201). Збереглися мовно українці, що компактно проживають в киргизькому Приісіккуллі ("Советская Россия". 29.05.1990, стор. 3). У двадцяті роки понад триста тисяч українців проживало в останній підсоветській Середній Азії. Зараз їх там набагато більше. Разом з населенням Західної України, а також Добруджи, Південної Басарабії і Буковини, що входили до складу Румунії, українців на своєму етнічному терені, в азійських місцях компактного проживання, а також в містах європейської частини Росії ("Плужанин". 1925, ч. 2, стор. 210 – 214) разом було понад шістдесят мільйонів. Це до голодомору 1932 – 1933 років. Але, як заявляв на X, XI, XII з'їздах РКП(б) український націонал-комуніст Микола Скрипник, Москва постійно занижувала справжнє число українців у ССРСР за межами так званої УССР. Наприклад, до недавнього часу советська статистика твердила, що в так званій Молдавській ССР українців рівно стільки, скільки їх було в 1944 році – 550

тисяч. У Румунії не 100 000 (румунські українці твердять, що їх понад 300 000 – В. Б.), а лише 44 тисячі. Як тільки басарабські румуни зажадали, аби їх мова стала державною мовою МСРСР, советська пропаганда заговорила про мовні права понад сімсоттисячного населення українських районів Молдавії, хоча діти цього населення вчилися і вчаться в російських школах. І таких прикладів багато...

Сьогодні ми не знаємо, скільки українців проживає в Краснодарському краю, де їх в 1939 році, за неповними даними було 80% від загального числа населення краю ("Энциклопедический Словарь Института Гранат. М., 1940. Т. 58, стор. 35).

Виступаючи 15 травня 1989 року перед одеською громадськістю в Одеському театрі опери і балету, відомий російський письменник Віктор Астаф'єв закликав українців "з'єднатися культурно з тридцятьма мільйонами українців, що живуть в РСФСР за Уралом". Чи є там росіяни взагалі? Поза цими тридцятьма мільйонами залишаються українці, що живуть в містах північно-європейської частини Російської Федерації, на Берестейщині в БССР, в наддніпрянських районах Молдавії, на Стародубщині, Слобожанщині, в Ростовській та Волгоградських областях, в Краснодарському та Ставропольському

краях, в Казахстані, Киргизії, а також інших районах підсоветської Середньої Азії.

За секретними даними Міністерства Внутрішніх Справ СРСР в тепершньому Советському Союзі тих, хто в різного роду документах у графі "національність" пише "українець", - вісімдесят шість мільйонів. Окрім того, мільйони українців, пращури яких опинилися по той бік українських етнічних кордонів у кінці XVII - XIX століттях, кажуть про себе так, як у 1925 році під час перепису населення казали українці на Кубанщині: "Ми козаки, хакли, а не українці і не русаки" ("Червоний шлях". 1929, ч. 5-6, стор. 265). Через це під час переписів населення опитувачі одержують з Москви інструкційний наказ: "Если опрашиваемый называет себя 'русским', то в графе 'национальность', вместо мягкого знака следует писать букву 'с', т. е. 'русский'".

Справжнє число українців в СРСР тримається в таємниці з двох причин. По-перше, щоб не розвіявся міт про провідну роль росіян в слов'янському світі і в СРСР. По-друге, щоб приховати від людства весь обсяг злочинів, заподіяних українському народові на етнічних землях і в місцях компактного замешкання в Советській Азії. Головні злочини - душоубство і винародовлення з метою використання українців для русифікації народів СРСР.

У 1933 році, після голодомору, що провадився на всіх землях, де живуть

українці, Й. Сталін телеграмою ліквідував усі початкові, середні й вищі освітні заклади, газети й журнали поза межами УССР. А всі українські вчителі, письменники, журналісти, вчені, активісти культурно-освітнього руху Стародубщини, Слобожанщини, Кубані, Ставропольщини, Поволжжя, Південного Уралу, Західного Сибіру, Далекого Сходу, Казахстану, Киргизії і всієї підсоветської Середньої Азії були розстріляні чи замордовані в концтаборах.

Сьогодні лише Кубанський козацький хор нагадує нам про існування українців у РСФСР та й взагалі поза межами УССР. І лише ті українські патріоти, котрі мають особисті зв'язки, наприклад, з Вороніжчиною, більшість населення якої - нащадки козаків Острогожського полку, знають, що тамтешні українці в 1988 році порушили питання про українсько-російську двомовність у своїй області ("Знамя коммунизма". Кантемирівка, 22.03.1988). Домоглися вони вже того, аби, замість Другої програми Центрального (Московського) телебачення їм транслювали Програму Українського телебачення ("Знамя коммунизма". Кантемирівка, 16.02.1977; 03.03.1988; 01.11.1988). Але Українське Телебачення вороніжським українцям коштувало 52000 рублів: колгоспники області працювали декілька неділь, як вони казали автору цієї розвідки, "на бугая", тобто безоплатно, хоча витрати на теле-радіо-

обслуговування національностей мусить робити советська держава. Щоправда, за нашою порадою, вже в перші дні роботи Першого З'їзду Народних Депутатів ССРСР вороніжські українці почали вимагати від советського уряду відшкодування збитків колгоспникам.

Але на останніх українських етнічних землях, що входять до складу інших советських республік, немає й того, що мають кубанці (хор), і вороніжці (телебачення). Діти української Берестейщини вчать в білоруськомовних школах, тому що білоруським псевдопатріотам здається, ніби саме українці покликані зберегти білоруську мову. У Молдавії немає вчителів для переведення шкільництва в українських селах з російської на українську. Про українців советської Азії в Москві взагалі намагаються не згадувати. Та й уряд такої псевдодержави як УССР, в так званій "Деклярації про державний суверенітет України" не говорить про українців, які компактно заселяють величезні простори советської Азії, не згадує етнічні українські землі, що мали б входити до складу УССР. Мовчить щодо тих мільйонів на етнічних українських землях і в місцях компактного проживання і Народний Рух України за перебудову. У "Деклярації" про псевдосуверенітет України ті мільйони сором'язливо називаються українцями, "що проживають за межами Республіки".

Але сьогоднішній світ переживає бурхливе відродження всіх поневолених народів. І ті мільйони українців дедалі частіше почали нагадувати про себе. Наприклад, у журналі-щотижневику "Україна" вже постійно друкуються листи тих українців. І тільки через це українська псевдодержава зобов'язується піклуватися про задоволення національно-культурних, духовних і мовних потреб українців, що проживають за межами Республіки. З кожним днем обов'язки матірної України щодо тих мільйонів зростатимуть. Адже СССР розвалюється. Московська тюрма народів розвалиться навіть за умови, якщо її будуть засипати грішми Великобританія, Франція, Німеччина, Канада, Італія і ЗДА. І тоді усі наші етнічні землі, які так вдало описав у 1831 році Микола Надеждін, перетворяться в Українську Самостійну Соборну Державу. Змагаючись до незалежності, калмики, волзькі татари, марійці, мордовці, чуваші, башкири і комі відріжуть етнічну Росію від Азії. А на берегах Уралу, в Західному Сибіру, на Далекому Сході понад тридцять мільйонів українців, на теренах свого суцільного замешкання, створять українські держави. З'являться автономні чи самостійні українські держави на тих теренах Казахстану і Киргизії, де компактно проживають українці. Разом з Українською Самостійною Соборною Державою азійські українські держави стануть гарантами

вільного існування народів теперішнього СРСР, допоможуть створити свої держави недержавним народам світу: нарід, який зазнав неволю більшу за "египетську", може бути лише добрим і милосердним до інших народів.

В ім'я власного добробуту і самозахисту всі українські держави створять Співдружність Українських Націй. І ця Співдружність якісно буде відрізнятися від Співдружності Британських Націй: населення українських держав буде не україномовним населенням колишніх українських колоній, а українським, тобто расово, культурно і релігійно однорідним.

І сьогодні головне завдання всіх свідомих українців світу, в ім'я майбутнього українства - духовно, політично і матеріально допомогти українцям советської Азії підготуватися до самостійного державного життя на їхніх нових Українах. Початок ХХІ століття буде великим початком духовного й економічного розквіту Світового Українства. І цьому вже ніяка сила не перешкодить: світ вступає в нову еру, яку всі вільні і звільнені українцями народи називатимуть Українською.

# Ситуація

## Політичне становище в Україні

### ч. II

**"О краю мій, моїх ясних привітів  
Не діставав від мене жадний ворог".**

**Олена Теліга.**

Як тільки автор цих рядків опинився в українському еміграційному оточенні, а саме серед провідних діячів канадської еміграції, перше, що від нього хотіли, навіть вимагали, почути, - те, що Україна вже вільна, або стане вільною завтра. Але Україна не була вільною, коли автор збирався їхати за кордон, і не стане вільною, коли він повернеться до Одеси.

16 липня радіо- й тележурналісти передавали з Москви на Захід, а 17 липня західні газети теж повідомили, що Україна проголосила "повну незалежність" ("Washington Post", "Chicago Tribune", "Toronto Star"). Але того ж дня деякі газети ("Globe and Mail") повідомили своїх читачів, що УРСР, проголошуючи свій суверенітет, залишається складовою частиною ССРСР.

Чому так сталося? Яка причина цього обману?

Відповіді на ці питання можна одержати лише шляхом аналізу тієї

політичної ситуації, яку переживає сьогодні нарід нашої багатостраждальної України...

З надрів того чи іншого народу, що перебуває в неволі, постійно виходять борці за краще майбутнє своїх земляків. І ці борці діляться на дві категорії. Одну можна назвати радикально-оптимістичною... Ця категорія борців твердить, що причиною неволі є зовнішні і внутрішні сили. У нашому випадку – це Москва і ті українці, що не уявляють собі України без Москви. І саме тому, доводять радикали-оптимісти, нам треба боротися проти Москви і проти домашніх ворогів за відродження Української Самостійної Соборної Держави, яко єдиної форми буття нації.

Друга категорія борців за рідний нарід – ліберально – угодовська. Вона постійно твердить, що єдиною причиною нашого занепаду, нашої відсталості від передових народів світу, і зокрема російського, є ми самі: українці цураються рідної мови, не вчать рідну історію, зрікаються дідівських звичаїв, не мають пошани до україномовних авторитетів, котрі одні знають, що та як робити, аби, будучи бездержавним, український нарід не плентався в хвості цивілізації.

У травні 1987 року в Москві відбувся Пленум Спілки Письменників Советського Союзу, на якому вперше за всю історію цієї творчої організації говорилося про трагічне становище неросійських мов Союзу ССР. І після цього Пленуму на сторінках

“Літературної України” почали з’являтися статті проти українських “манкуртів”, “перекинчиків”, “яничарів”, котрі презирливо ставляться до рідної мови, допомагають витіснити її з ужитку. Поряд з критикою зрусіфікованих і байдужих до всього рідного залунали заклики навчати дітей української, віддавати в українські школи.

На всі ці заклики і тоді, і сьогодні можна відповісти словами, які сказав у 1929 році один кубанський станичник: “Якби в ісполкомі писалось українською мовою, я оддав би сина до української школи... А то вивчать, а служби ніякої не дадуть. Установи ж не українізовані” (“Червоний шлях”. 1929, ч. 5-6, стор. 267). А для того, щоб в Україні в установах писалося українською, українцям потрібна Українська Самостійна Соборна Держава. Але ліберально-угодовська категорія “борців” за український нарід і сьогодні доводить українцям, що їм держава не потрібна.

Четвертого липня львів’яни прочитали “Хартію свободи Української Духовної Республіки”... “Чи може бути держава гарантом вільного розвою Особи, індивідуальности (сім’ї), Нації, Людства? – запитує автор “Хартії” Олесь Бердник і тут же відповідає: – Історичний досвід дає негативну відповідь” (“За вільну Україну”. 4.04.07.1990, стор. 2).

Ця “Хартія...” становить половину антиукраїнської та антихристиянської брошури О. Бердника “Пора звести

блакитний храм", яку оприлюднив Народний Рух України накладом нью-йоркського видавництва М. Коца. Видрукована в 1989 році брошура пішла в продаж після того, як у Коломиї відбувся "перший всесвітній Собор Духовної України". На цьому "соборі" "українців усього світу" закликали "до духовного єднання" не в ім'я відродження держави, а заради створення "Зоряного Братства людей землі", тому що, за словами О. Бердника та його послідовників, "не держави, не економічні формації визначають шляхи" українського та інших народів, "а Вільна Духовна Громада Народів" ("Літературна Україна". 19.07.1990, стор. 2). Інакше кажучи, комуністичне "гасло" "Пролетарі всіх країн, єднайтеся!" О. Бердник перебудував у гасло "Всі народи світу, єднайтеся!", аби не допустити український нарід до відродження держави.

Рух видав брошуру О. Бердника, а "Літературна Україна", що є офіційним рупором Руху, оприлюднила документи бердниківського антидержавного "собору" поряд з "Деклярацією" про псевдосуверенітет Української ССР. І це не випадково! Адже "в річищі Народного Руху, - каже о. Бердник у своїй брошурі, - дебатуються різні думки з приводу "питання" державности. Чи є держава сучасного типу неодмінною ознакою суверенности, до чого всі ми прагнемо? А може, навпаки? Може, ми самі одягли бюрократично-структурний хомут державности, замість того, щоб відтворити

інші форми співжиття – природного, розкутого, радісного? Адже держави всіх епох і народів достатньо вже показали свою личину жорстокости, нещадности, примусу і безглуздої, примітивної функціональності (стор. 5).

Те, що керівництво Руху дебатує питання державности, бо не знає, що таке держава, підтвердив 29 травня цього року Дмитро Павличко. За його словами "незалежність України кожен має право трактувати по-різному" ("Радянська Україна". 31.05.1990, стор. 2). Ми ще повернемося до висвітлення того, як трактує незалежність сам Д. Павличко. А зараз скажемо ось що... Поява брошури О. Бердника на американському континенті засвідчує, що вороги української держави є й серед емігрантів. Українська еміграція теж ділиться на дві категорії – на радикалів-оптимістів і лібералів-угодівців. Радикалів-оптимістів Дмитро Донцов називав лицарством, яке "звеличував Тарас Шевченко", а лібералів-угодівців кликав "швейками", "кулішівцями", "драгоманивцями", котрі, за словами Тараса Шевченка, є "свинопасами" – плебеями "отечества чужого" (Д. Донцов. "Правда прадідів великих". Фил., 1952, стор. 17 – 18).

1990 рік залишиться в нашій історії, як рік, що яскраво висвітлив радикалів-оптимістів і лібералів-угодівців, протиставив їх. До цього спричинилися три події. Це – 49-та річниця проголошення у

Львові 30 червня 1941 року Акту про відновлення Української Самостійної Соборної Держави, 40-ві роковини з дня загибелі генерала Романа Шухевича і "Деклярація" про так званий суверенітет Української ССР. Щоправда, процес висвітлення двох категорій борців за український нарід розпочався в 1989 році...

У травні минулого року, на мітингу, присвяченому утворенню Львівського товариства "Меморіал", лідери "Меморіалу" і Української Гельсінської Спілки, критикуючи сталінізм, брежнєвізм, говорили про федерацію з Росією, про нову союзну угоду з Росією. І підносили це як конечну мету нашого народу, як порятунок українства від русифікації і зникнення як нації. До мікрофону вдалося пробитися нашому національному герою, довголітньому політв'язневі Іванові Кандибі. І майже стотисячний мітинг почув:

"Це страшна неправда, що наш нарід мріє про порятунок в якійсь химерній федерації чи конфедерації з Росією. Він мав державу за княжих часів, за Хмельницького, відновлював її в 1918-му і 30 червня 1941-го року. Та й в 1939-му Карпатська Україна проголосила себе державою!"

Організатори того мітингу відтягли Івана Кандибу від мікрофону. Михайло Косів і Лариса Крушельницька назвали виступ Івана Кандиби провокаційним. А нарід влаштував йому овації і, скандуючи слово "Ганьба!", продемонстрував свою зневагу до

Л. Крушельницької, М. Косіва та академіка І. Юхновського, тобто підтвердив, що він – український нарід – мріє жити в Українській Соборній Самостійній Державі.

Проголошення 30 червня 1941 року Акту про відновлення Української Держави – це лише сторінка нашої історії. Але – одна з найвеличніших сторінок. І не лише тому, що до цього Акту мають відношення трое з числа найбільших українців ХХ століття – Степан Бандера, Ярослав Стецько і генерал Роман Шухевич. А насамперед тому, що війська відновленої 30 червня 1941 року Української Держави понад десять років воювали спочатку з фашистськими загарбниками, а потім з московськими поневолювачами. Це була нерівна й відчайдушна боротьба... Бог жодному народові і жодному війську не дає прапор як іграшку, як простий символ, аби певний нарід чи військо відрізнялися від інших. Червоний колір – це боротьба, чорний – це ніщо, смерть. Інакше кажучи червоно-чорний прапор УПА дуже вдало пояснює перша заповідь українського націоналіста: "Здобудеш Українську Державу, або загинеш у боротьбі за неї".

Минуло майже 35-ть років з тих пір, як відгриміли бої. Але кров солдатів УПА, генерала Р. Шухевича, С. Бандери, полум'яне життя Ярослава Стецька кличуть сьогодні наш нарід до остаточного відновлення Української Самостійної Соборної Держави. І сьогодні прапор УПА майорить на мітингах

не лише у Львові, а й в Харкові, Києві, Одесі...

Вшановуючи пам'ять тих, хто 30 червня 1941 року проголосив Акт про відновлення Української Держави, народ цілої України схиляє голови перед тими, хто в Західній Україні в 1941-1956 роках боровся за збереження самого слова "українець". У тій історії, яку будуть вивчати наші діти, буде період, що називатиметься періодом Степана Бандери, Ярослава Стецька і Романа Шухевича. Роман Шухевич був і залишиться одним з найвизначніших наших полководців. Його можна порівняти хіба тільки зі спартанським царем Леонідом і дакійським царем Децебалом, які жменьки вояків-патріотів протиставили мільйоновим арміям загарбників. Ще два роки тому в Україні людину, яка вголос з любов'ю згадувала про Степана Бандеру, про генерала Романа Шухевича чи про вояків УПА, кидали за ґрати. Восени 1988 року за заклик встановити у Львові пам'ятник Степану Бандері і воякам УПА було кинуто в перебудовану М. Горбачовим в'язницю Івана Макара. У цьому році, 5-го березня, старанням Української Національної Партії в селі Білогорща споруджено символічну могилу Романа Шухевича. УНП збирає кошти на спорудження пам'ятника цьому воїстину великому українцеві. А в хаті, в якій прожив останні хвилини свого життя наш полководець, УНП, яку очолює Гр. Приходько, створює Меморіальний музей

Романа Шухевича. Сьогодні імена Романа Шухевича, Степана Бандери, вояків УПА з безмежною любов'ю і пошаною згадуються від Сяну до Кавказьких гір. Вони стали символами тієї України, що бореться за своє державне майбутнє. Їх не згадують, або продовжують поливати брудом ті, хто бавиться словом "суверенітет" з метою зробити все, аби Україна залишилась у складі Советського Союзу.

У травні поточного року в інтерв'ю кореспондентові комсомольського московського щотижневика В. Яворівський заявив, що боротьба ОУН-УПА була звичайнісіньким "бандитизмом" ("Собеседник". 1990, N 21). Дмитро Павличко, виступаючи на сесії Верховного Совету УССР, сказав, що війна "в Галичині і на Волині 45 - 50-х років" була "братовбивчою війною" ("Радянська Україна". 31.05.1990, стор. 2), тобто українці воювали не з окупантами, а між собою. Інакше кажучи, та війна була чимось на зразок громадянської війни, яку спричинили й розпочали українські націоналісти. Після цього один з депутатів нагадав Д. Павличкові про його поетичний випад проти революційних радіопередач еміграції:

Зачувши цик транзисторного  
змія,

я думаю, на що він озива,  
як добре, що на світі є Москва,  
моя земля, столиця і надія".

Депутат нагадав і запитав поета: "Які були Ваші ідеали вчора і які Ваші ідеали сьогодні?.. У яких випадках, вчора чи сьогодні, ви щирі перед українським народом?"

Поет-депутат відповів: "Ніякого вчорашнього Павличка одного, а сьогоднішнього другого немає. Не шукайте..." А це означає, що Д. Павличко не належить до тих, хто цього року в Україні відзначив 30 червня 49-ті роковини проголошення Акту про відновлення Української Самостійної Соборної Держави.

Розповідаючи депутатам Верховного Совету про свій життєвий шлях, про післявоєнні поневіряння своєї родини, Михайло Горинь взагалі не згадав про боротьбу ОУН-УПА за Українську Державу ("Радянська Україна". 31.05.1990, стор. 4). Не зробив цього і Вячеслав Чорновіл ("Радянська Україна". 01.06.1990, стор. 2-3). І тільки Левко Лук'яненко, хоча й не дав позитивної чи негативної оцінки тій боротьбі, назвав її "національно-визвольною боротьбою" ("Радянська Україна". 31.05.1990, стор. 3).

Позитивне чи негативне ставлення до боротьби ОУН-УПА за Українську Державу, або замовчування цієї боротьби є тим барометром, що допомагає нам визначати кінцеву мету того чи іншого політичного діяча, його ставлення до боротьби за Українську Самостійну Соборну Державу, або його особистий позитивний чи негативний внесок у цю боротьбу. Адже саме

це дає відповідь на запитання, чому Верховний Совет Української ССР 16 липня цього року "Деклярацією про державний суверенітет Української ССР" підтвердив колоніальний статус України у складі СРСР. Але перед тим, як давати відповідь на запитання "Чому?", мусимо бодай побіжно висвітлити деякі аспекти правового та економічного становища України та розстановку політичних сил в Україні.

У давньоукраїнських перекладах Біблії, у наших літописах такі поняття як "мова" і "нарід" співпадають, тобто доки функціонує мова, доти той чи інший нарід фізично присутній на землі. У роки брежнєвсько-андропівського застою всі міста і містечка на Сході і Півдні України внаслідок так званої інтернаціоналізації стали російськомовними. Зникли україномовні школи, українську мову вигнали з вищих і середніх спеціальних учбових закладів, з дитячих садків, з державних установ. Як тільки розпочалася "перебудова", поневолені Москвою народи стали вимагати для своїх мов державного статусу. 28 жовтня 1989 року десята сесія Верховного Совету УРСР одинадцятого скликання схвалила "Закон про мови в Українській ССР", друга стаття якого проголосила українську "державною мовою Української Советської Соціалістичної Республіки". 24 квітня 1990 року Верховний Совет СРСР прийняв "Закон про мови СРСР", який нав'язує російську мову як офіційну,

тобто як урядову державну мову всім народам ССРСР. Виступаючи на сесії Верховного Совету УССР депутат Дмитро Павличко заявив, що "Закон про мови ССРСР" знаходиться в різкій суперечности з "Законом про мови УССР". Але ж це неправда! Обидва закони подібні один до одного як дві краплі води. І це підтверджує "Заява Товариства української мови" від 23 листопада 1989 року. У "Заяві", яку підписував Д. Павличко, чорним по білому написано, що "Закон про мови Української ССР" виявляє виразну тенденцію до утвердження горезвісної теорії двомовности, що не гарантує республіці національно-культурного суверенітету і не забезпечує українській мові повноцінного функціонування в усіх сферах суспільного життя на Україні" ("Літературна Україна". 23.11.1989, стор. 1). 4-та і 6-та статті "Закону про мови в Українській ССР" теж проголошують російську мовою міжнародного функціонування в УССР і в ССРСР, тобто надають їй статусу державної і зводять українську в Україні до мови тільки тих українців, котрі бажають її знати. Якби сьогодні, коли Україна перебуває в складі ССРСР, "Закон про мови УССР" надав українській справжнього статусу державної, то тоді, як справедливо зауважив Д. Павличкові один депутат з Півдня, неукраїнцям довелося б "вивчати чотири мови" - дві державні (українську і російську), свою рідну та іноземну. Така недолугість

цього закону зумисна: московські поневолювачі в такий спосіб протиставляють українцям неукраїнців, аби, використовуючи їх незадоволення, продовжувати русифікацію України. І виступати за впровадження в життя "Закону УССР про мови" - це допомагати окупантам викорінювати в Україні українську мову.

Нашому народові непотрібний "Закон про мови", бо він має одну мову - українську. Йому потрібна Українська Самостійна Соборна Держава, в якій українська мова буде єдиною державною, а російська лише однією з іноземних мов. Стане Україна незалежною державою - українська мова залунає по всій державі. Не буде держави, не буде в Україні й української мови.

Та й усі наші проблеми спричинені бездержавністю.

Наприклад, за словами В. Івашка, "торік збір зерна перевищив одну тонну на людину. Збільшено виробництво цукру, олії, м'яса, молока" ("Радянська Україна". 20.06.1990, стор. 4). Але ні олії, ні м'яса, ні молока, буває, тижнями неможливо купити. А цукор, як продавався по талонам, так і продається, тобто його немає. Коли б ми, українці, їли тільки хліб, то зібраного торік зерна нам вистачило б на п'ять років. А нам і в минулому, і в цьому році вже не вистачає хліба. Куди ж це все дівається? Послухаємо з цього приводу першого секретаря Запорізького обкому Компатрії України Г. Харченка. Він каже: "Ми виробили по дві

тонни зерна на людину - на запоріжця, на стільки ж збільшили виробництво м'яса і молока. Чому ж не поліпшується постачання ними в містах і селах області?.. Чиясь недружня рука... вивела проти області весь приріст м'яса за п'ятирічку віддати в союзний фонд. Ця несправедливість сталася в 1986 році, але ні в кого в Українському уряді не знайшлося сміливості виправити її в 1990 році. Записано - виконуй! ("Радянська Україна". 21.06.1990, стор. 4). За словами делегатки XXVIII з'їзду КПУ Л. Герус, українським підприємствам легкої промисловости "від одного карбованця прибутку... залишається... тільки 18 копійок". Та й ці 18 копійок, по суті, привласнюють "міністерства, Рада Міністрів, Держплан" ("Радянська Україна". 21.06.1990, стор. 4). Тільки за ту електроенергію, яку Україна постачає за кордон, "Москва одержує... 600 мільйонів карбованців валюти за рік". "Один кубічний метр мінеральної води "Нафтуся" коштує триста доларів", а численні курорти і санаторії, які використовують "Нафтусю", "не вносять в бюджет республіки ніяких коштів" ("Радянська Україна". 31.05.1990, стор. 3). За одну тонну сірки Україна одержує 67 карбованців, а її "найнижча ціна на міжнародному ринку 105 доларів" (Там само). Одна тонна українського вугілля "на світовому ринку - 60 доларів", а Москва віддає Україні 2 - 3 карбованці (Там само).

У своїй доповіді XXVIII з'їздові КПУ В. Івашко закликав комуністів республіки "і

надалі сприяти зміцненню зв'язків трудових колективів, учбових закладів, творчих спілок і громадських організацій з військовими частинами. Зокрема з тими, що повертаються з країн Східної Європи. Слід конкретними справами допомагати у... створенні належних умов для військовослужбовців і їх сімей" ("Радянська Україна". 20.06.1990, стор. 4). І це "створення належних умов" для старшин і офіцерів тієї величезної кількості військових частин, що передислокувалися зі Східної Європи в Україну, аби не дати їй вийти із Советського Союзу, призвело ось до чого... "Хоч житла" в Україні "збудовано набагато більше ніж за чотири роки попередньої п'ятирічки, черга зросла майже на 400 тисяч сімей" ("Радянська Україна". 20.06.1990, стор. 4). Таку ціну заплатив український нарід за те, що Москва вивела з Європи свої війська, які в будь-яку хвилину можуть бути використані проти того ж українського народу. І цю озброєну орду треба ще й годувати!

Черга на житло зросла на чотириста тисяч сімей в містах і в містечках. А що з житлом в селі? "Якщо двадцять років тому в розрахунку на село споруджувалось три будинки (що дуже мало), то тепер не припадає й жодного" ("Радянська Україна". 23.06.1990, стор. 3). "Близько половини сільських населених пунктів зовсім не мають шкіл, майже 60% – відділів зв'язку, закладів побутового обслуговування та дошкільних, 70% – лазень. Тільки сім відсотків сіл мають

газові і водогінні мережі. 1100 сільських населених пунктів користуються привозною водою (Радянська Україна. 20.06.1990, стор. 4).

Чорнобильська катастрофа призвела до знищення тисяч сіл. Необхідність виселення людей з потерпілих від аварії районів загострила житлову проблему в сільській місцевості. Але в той час, коли українське населення в заражених радіацією районах потребує переселення в інші місцевості України, до Білгород-Дністровського, Овідіопольського, Біляївського та Ананьївського районів Одеської області завозять колоністів з Сибіру та інших неукраїнських районів. Українці Одещини у плянах масового переселення жителів Крайньої Півночі побачили продовження сталінської політики перемішування народів, русифікацію їхнього... краю. Вони впевнені, що втілюються ідеї створення придністровської автономної республіки в межах Одеської області і Молдавії (Літературна Україна. 26.07.1990, стор. 2). Але жодний з депутатів Верховного Совету УРСР ще жодного разу не порушив питання про переселення росіян в Україну. У результаті сталінської політики перемішування народів, яку попри балачки про суверенітет союзних республік, завзято продовжує М. Горбачов, за останні десятиліття число українців з 36 мільйонів і 470 тисяч виросло до 37 мільйонів і чотириста тисяч. А десять з половиною

мільйонів росіян народили в Україні за останнє десятиліття 884 тисячі "москаликів". І "тепер їх" в Україні "близько 11 мільйонів і чотириста тисяч" ("Літературна Україна". 26.07.1990, стор. 1).

Зазнала наша земля за вказівкою Москви ще й такого погрому... Як тільки М. Горбачов розпочав перебудову, то одразу ж оголосив всесоюзну боротьбу з пияцтвом, хоча цією хворобою в СРСР страждають в основному росіяни. "Ця, можна сказати, фінансова диверсія коштувала Україні 150 мільярдів карбованців, знищено 265 тисяч гектарів виногради, для відродження яких потрібно буде 5 - 6 років і 2 мільярди карбованців" ("Радянська Україна". 22.06.1990, стор. 1). Було також "знищено тисячі гектарів садів... І тепер держава купує за валюту, якої в країні майже нема, самогон - з тростини на Кубі, з рису - у В'єтнамі" ("Радянська Україна". 23.06.1990, стор. 3).

Найстрашніше лихо, якого після штучного голодомору в 1932 - 1933 роках, зазнав у XX столітті з вини Москви наш нарід - це Чорнобильська катастрофа та її наслідки. Три дні після аварії населення України, Білорусії, цілого Союзу ССР і світу не знало про трагедію. І тільки тому, що, як зізнався на XXVIII з'їзді КПУ В. Івашко, "всі заходи, що стосувалися радіаційної безпеки людей, їх інформованості, повністю визначалися центром, союзною урядовою комісією" ("Радянська Україна". 20.06.1990, стор. 2).

Задовго до Чорнобильської аварії, яка, по суті, зробила непридатною для життя майже всю північну Україну від Харкова до Луцька, наша Батьківщина з примхи Москви стала полігоном для хемічного занецищення. Наприклад, збудовані в Запоріжжі в роки так званої першої п'ятирічки, тобто в кінці 20-тих - на початку 30-тих років підприємства чорної та кольорової металургії..., з екологічної точки зору вкрай шкідливі. Нині обстановка стала нестерпною. І запоріжці, сьогодні залишаються один на один з проблемою непридатного для життя довкілля ("Радянська Україна". 21.06.1990, стор. 4). У 70-ті роки в Одесі Арманд Хаммер побудував Припортовий хемічний завод. Стараннями Москви і американського добродія курортне місто перетворено на аміячно - фосфатну кузню, яка щомиті чекає свого Чорнобиля... Одеса перетворилася на одне з найбільш забруднених міст республіки. А Москва вже затіває будівництво на березі одного з одеських лиманів ще одного хемічного монстра - Березовський хемкомбінат ("Радянська Україна". 24.06.1990, стор. 4).

З причини нещадної експлуатації Москвою української землі і народу, життя в Україні катастрофічно дорожчає. Ось як про це говорить голова Укрпрофради А. Ковальський: "Якщо вчора за межею бідності було понад п'ять мільйонів лише пенсіонерів (ви пам'ятаєте прожитковий

мінімум - він був підрахований як 70 карбованців), то хто може сказати скільки таких знедолених уже сьогодні і скільки їх буде завтра. Тим більше, що ми підраховали, а у нас є там такий підрозділ маленький, який рахує, може це і примітивні такі підрахунки, але вони ближчі до життя, ніж ті, що були раніше, що зараз цей життєвий мінімум сягає вже 100 - 120 карбованців ("Радянська Україна". 24.06.1990, стор. 4). Усі ці підрахунки засвідчують, що зараз за межею бідності, мабуть, більше, ніж третина населення України. У все це з вини КПСС, яка після 1917 року є жорстоким і послідовним провідником російського імперіялізму, що нав'язується поневоленням народам під вивіскою "інтернаціоналізму". Адже, якщо вдатися до слів того ж М. Горбачова, "у такій якості" КПСС "була створена Леніним, у такій якості багато десятиріч виконувала роль цементуючої сили нашої багатонаціональної держави. І принципово важливо, - каже М. Горбачов, - щоб саме цей її характер зберігся, інакше і країна, і держава, і сама партія зазнають великих втрат, можливо, непоправних" ("Радянська Україна". 04.07.1990, стор. 4). Сьогодні, окрім КПСС, іншої сили, яка б могла тримати Російську імперію цілою й неушкодженою, немає. І особливу роль в процесі перебудови імперії з метою її зміцнення, М. Горбачов покладає на Комуністичну партію Російської Федерації. На установчому з'їзді цієї партії він повчав:

“Треба, щоб Компартія Росії стала головною опорою в боротьбі за збереження дієздатності партії проти сепаратистських, націоналістичних, розкольніцьких сил”. Адже, за словами Президента ССРСР, “Росія може бути і є самобутньою і великою тільки будучи оточеною і пронизаною живлющою силою” інших народів. “Розірви цю кореневу систему, яка зрослась, і це буде вже не зовсім та Росія, що нам заповідана і нами має бути з турботою передана нащадкам. Треба добре міркувати і пам’ятати про це всім нам, росіянам” (“Радянська Україна”. 21.06.1990., стор. 2). А росіяни в союзних республіках складають кістяк КПСС і виконують роль партійної еліти. Так, наприклад, на XXVIII з’їзді Компартії України 69 відсотків делегатів були українці, 28 відсотків – росіяни (“Радянська Україна”. 21.06.1990, стор. 3), хоча росіян в Україні 20 відсотків від загальної кількості населення, а українців – 72,7 відсотків (“Літературна Україна”. 26.07.1990, стор. 1), тобто не українці, а росіяни є опорою КПСС в Україні, тому, що КПСС є російською імперською партією.

Імперська діяльність КПСС виснажила всю країну, перетворила її в економічну та духовну пустелю. Ось як про це висловлюється М. Горбачов: “Запущеність села, сільського господарства і переробної промисловості... Жалюгідний стан наших лісів, рік, мільйони гектарів затоплених родючих земель в результаті колишньої

політики в галузі енергетики... Тяжка екологічна ситуація - більш як сто міст у зоні лиха, понад тисяча зупинених через це підприємств; драма Байкалу, Аралу, Ладоги, Азова; Чорнобиль та інші аварії, катастрофи на залізницях і газопроводах... Структура економіки, в якій усього одна сьома частина виробничих фондів промисловости зосереджена на випуску товарів народного споживання... Або проблема Донбасу, Кузбасу, Тюмені, Воркути - ...становище, в якому опинилась... ссціальна сфера, формувалось десятиріччями!.. Мілітаризація економіки, яка поглинула колосальні, причому кращі матеріяльні та інтелектуальні ресурси... Непоправні людські втрати, пов'язані з війною в Афганістані" ("Радянська Україна". 04.07.1990, стор. 1).

Цю тотальну катастрофу М. Горбачов сподівався виправити словами про "демократизацію", "гласність", "перебудову", які, на його думку, мали викликати "ентузіязм людей, ...прискорити рух вперед за рахунок науково - технічного прогресу, але не вийшло" ("Правда". 25.05.1990, стор. 5). Не вийшло, бо народи почали усвідомлювати, що треба знищити причину їх духовного, культурного і економічного занепаду - Російську імперію разом з КПСС. І сьогодні невдачі перебудови М. Горбачов перекладає на пробуджені до волі народи. "Серйозне ускладнення в реалізацію завдань перебудови вносить активізація націоналістичних сил, - каже М. Горбачов, -

які намагаються використати громадську енергію у своїх корисливих цілях і не зупиняються перед дестабілізацією обстановки в ім'я їх досягнення. Ось чому то там, то сям спалахують конфлікти" ("Радянська Україна". 04.07.1990, стор. 1).

І саме ці "конфлікти" до такого ступеню налякали членів КПСС, що на XXVIII з'їзді цієї партії переміг "курс Горбачова", тобто всі комуністи, які перед з'їздом ділилися на демократів, соціал - демократів і сталіністів, згуртувалися навколо М. Горбачова, який, за словами другого секретаря ЦК Компартії Вірменії росіянина О. Лобова, "знає, як робити перестройку" ("Известия". 11.07.1990, стор. 1). Комуністи залишили цьому "знахарю" крісло Генерального секретаря, хоча народні депутати, обираючи його президентом, вимагали від нього піти з посади генсека. Те, чому з'їзд КПСС не позбавив М. Горбачова посади "вождя", дуже вдало пояснив комуніст - полковник Советської Армії М. Столяров: "На переломовому етапі розвитку суспільства виникає потреба і необхідність концентрації влади в сильних руках. І те, що ми знаходимося сьогодні на переломовому, критичному етапі свого розвитку, якраз і обумовлює наше неухильне бажання зберегти в одній особі і президента і генерального секретаря" ("Известия". 11.07.1990, стор. 1).

Цим "переломовим етапом" є антикомунізм, що став нормою життя від

Владивостоку до Бресту. В усіх союзних і автономних республіках уже створюються і діють радикальні національні рухи і партії, які відкидають співпрацю з комуністами, виступають за ліквідацію КПСС і дедалі частіше – за притягнення партії до судової відповідальності за злочини проти людства. З одного боку бачимо згуртовану і правлячу КПСС, а з другого – народи, які ось-ось оголосять війну комунізму.

Найбільшим поневоленням народом в СРСР є наш український нарід. Що сьогодні діється в Україні? Які політичні рухи і організації витворив наш багатостраждальний нарід? І куди ведуть його ці рухи й організації?

Сьогодні ситуація в Україні суперечлива і не вкладається в чіткі рамці. Це пов'язано з "переломовим етапом", про який говорили на XVIII з'їзді КПСС і М. Горбачов, і рядові комуністи. Советська імперія внаслідок так званих "перестроєчних процесів" опинилась на роздоріжжі. Одна стежина веде до загибелі імперії разом з КПСС, тобто до звільнення всіх народів, а друга – до консервації, до збереження імперії і самої КПСС. Те, яким шляхом розвиватимуться події в цілому СРСР, залежатиме насамперед від того, як на цьому "переломовому етапі" поведе себе весь наш нарід в УРСР, на етнічних теренах, що не входять до складу республіки, а також в місцях компактного замешкання в Советській Азії. Адже промисловість і

сільське господарство України працюють на військову міць ССРСР, молоді українці - фізично і розумово здорове зерно Советської Армії. Українці працюють у всіх вугільних басейнах ССРСР. Вони складають кістяк мігрантів в Молдавії та в Прибалтиці. В Україні ще немає чіткого протистояння між народом і КПСС. Український підрозділ КПСС-КПУ - одна з наймасовіших організацій. Вона налічує 3 мільйони 241 тисячу членів. І, як сказав В. Іванко, "перебудовуючись, докорінно оновлює методи та форми власної діяльності" ("Правда України". 20.06.1990, стор. 2).

Контрольоване Компартією чи незалежне від неї політичне життя на всьому етнічному терені та в місцях компактного проживання українців має відповідні регіональні кольори, тобто різні ступені політизації за регіонами. За рівнем політичної активності, по суті, маємо три України. Це - Берестейщина, Слобожанщина, Кубань, наддністрянські райони Молдавії, південний Урал, Західний Сибір, Казахстан, Далекий Схід, де українці почали пробуджуватися до національно-культурного, а відтак і до політичного життя. Південно-Причорноморський регіон, а також все те, що називається Східною Україною разом з Волинською та Рівенською областями, де національно-культурне відродження вже набуває яскравого самостійницького забарвлення. Гальмує політизацію Південно - Причорноморського

регіону та Східної України брак націоналістичної літератури. А та література, що час від часу постачає туди еміграція, спрямована на прищеплювання так званим східнякам негативного ставлення до західняків, до Української Католицької Церкви. Політизовані до рівня Прибалтійських країн Львівська, Тернопільська та Івано-Франківська області. Підтягується до них Буковина. Щодо Закарпаття, то КПСС створила там штучний "русинський рух", хоча русинами є всі українці. Підігрівають "русинський рух" деякі вчені-емігранти. Високим рівнем політизації Тернопільська, Львівська та Івано-Франківська області зобов'язані Українській Католицькій Церкві, що гуртувала навколо себе нарід, і колишнім солдатам УПА, котрі виховували молоді покоління в дусі жертвовної любові до народу і Батьківщини. Саме в цих трьох областях з'явилися такі дві радикальні партії, як Українська Національна Партія та Політичне об'єднання Державна Самостійність України, що не визнають ні уряду УССР, ні саму УССР, бо остання з'явилася внаслідок окупації Росією Української Народньої Республіки. Ці партії вважають, що Україну треба не перебудовувати, а звільняти від московської окупації і відроджувати Українську Самостійну Соборну Державу. На таких же позиціях стоїть Націоналістична фракція СНУМу і СУМ.

Близькі до УНП і Політичного об'єднання ДСУ Українська Християнсько-Демократична Партія і Українська Народньо-Демократична Партія. Але, якщо УНП і ДСУ в своїй діяльності виходять з міжнародного права, не визнають законности УССР та її конституції, то УХДП і УНДП діють в рамках конституцій УССР і СССР ("Молода Галичина". 24.04.1990, стор. 1-2), тобто фактично визнають Україну в складі СССР, а уряд УССР – законним.

Це стосується й Української Республіканської Партії, що постала на базі УГС. УРП не лише діє в рамках конституції, але й співпрацює з окупаційним урядом УССР. Двадцять членів УРП є депутатами Верховного Совету УССР. Стоячи на позиціях еволюційного шляху до незалежності України, УРП активно співпрацює з керівництвом Руху, лідери якого, хоча й вийшли весною з лав КПСС, залишилися послідовниками В. Леніна і визнають більшовицький жовтневий переворот 1917 року явищем прогресивним. Щодо В. Леніна, то В. Яворівський перед останньою поїздкою до Канади на всю Україну сказав: "Ленін залишиться в історії як творць соціалістичної теорії. Одначе, на превеликий жаль, його ідеї... не реалізовані у жодній країні світу" ("Радянська Україна". 06.06.1990, стор. 3). Але все, що пережив наш нарід після 1918 року, відбувалося за сценарієм В. Леніна. Жовтневий переворот призвів до втрати влади Радами, а В.

Яворівський сьогодні твердить, що "ленінська революція" владу дала Советам" (Там само). Виступаючи 9 червня в Торонто перед канадськими прихильниками Руху, В. Яворівський сказав, що "рух перетворився у всепланетне явище". Але, на відміну від такого суто вселитовського явища, як "Саюдіс", Рух не завоював жодного депутатського мандату в Східних і Південних областях України. Фактично, окрім керівництва Руху, самого Руху вже давно немає. Натомість є посередки майбутніх партій, що під вивіскою Руху борються з комуністами та комуністичною ідеологією. А в деяких місцях існують організації незалежного Руху. Марксистсько-ленінська частина Руху вже об'єднується для створення Української Демократичної Партії, яка визнає Жовтневий переворот, буде співпрацювати з комуністами і "боротиметься" за незалежність еволюційним шляхом у рамках конституції, тобто визнаватиме законність УССР та її уряду ("Літературна Україна". 31.05.1990, стор. 3). Нещодавно створено й Селянсько-Демократичну партію, до складу якої увійшли голови колгоспів, агрономи та різне сільськогосподарське начальство. Можна було б назвати ще декілька партій. Адже, починаючи з весни, партії ростуть як гриби. Аби пояснити, хто, та з якою метою створює в ССРСР численну кількість рухів та партій, доведеться зачитувати двох відомих сьогодні комуністів, котрі ходять в "демократах".

На сесії Верховного Совету УРСР два депутати, один з яких не назвав своє прізвище, а другий – генеральний директор Магіївського металургічного комбінату В. Шевченко, запитали академіка Ігоря Юхновського, члена керівництва Руху і одного з ініціаторів створення Селянської Партії, ось що: “Ви одночасно перебуваєте в Компартії і активно співробітнічаєте в альтернативній партії,.. поясніть свою позицію”.

“Я вважаю і вважав, – відповів І. Юхновський, – що партія має брати участь у всіх рухах, які розвиваються в республіці. Для того, щоб впливати на них” (“Радянська Україна”. 05.06.1990, стор. 3).

Відомого в Росії комуніста Михайла Малютіна, який є членом координаційних рад Московського Народного Фронту і Демократичної платформи КПСС, членом оргкомітету Всеросійського комітету за Соціалістичну партію, кореспондент журналу ЦК КПСС запитав: “Чи не здається Вам протиприродним те, що Ви створюєте Соцпартію, залишаючись членом КПСС?”

“Наша майбутня багатопартійність, – відповів М. Малютін, – з’явиться з теперішньої КПСС, і я залишають членом останньої, аби брати участь в реалізації цієї тенденції” (“Диалог”. 1990, N 7, стор. 60). Інакше кажучи, і академік І. Юхновський і кандидат філософських наук М. Малютін підтверджують, що КПСС перетворює деяку частину своїх членів в членів інших партій,

аби ще й під новими вивісками маніпулювати народами. Адже комунізм, - за словами однієї жертви штучного голодомору в 1932 - 1933 роках, - "ворог хитрий і підступний. У боротьбі проти нього кожен крок повинен бути продуманий" ("За вільну Україну". 19.07.1990, стор. 2).

З усього сказаного видно, що в Україні є чотири політичні течії. Це дві революційні партії - УНП і Політичне об'єднання ДСУ, а також така молодіжні організації, як Націоналістична СНУМ і СУМ. Маємо також дві центристські партії - УХДП і УНДП. Є у нас і ліберально-конформістські організації і партії - УРП, Рух і майбутня УДП. Четверта течія - так звана КПУ і ті партійки, що створені членами КПУ-КПСС. Відхід від центру в бік лібералізму - шлях до самої масової партії КПУ-КПСС. І, що цікаво, масовість починається з УРП.

Якщо до появи Руху, гальмувала політизацію східних і південних областей України КПУ-КПСС, то сьогодні цим займаються всі ліберально - конформістські та контрольовані КПУ - КПСС партії і течії. Адже історія не знає жодного народу, що здобув незалежність еволюційним шляхом. А це означає, що боротьба за незалежність пов'язана не лише з боротьбою проти комуністів і контрольованих ними організацій, але й проти еволюціоністів за перетворення їх в революціонерів, або за їх ліквідацію, шляхом ізоляції їх від народу.

5 серпня 1989 року в центральній республіканській "Робітничій газеті" з'явилася стаття Василя Базіва "Початок діалогу", де йшлося про те, що 4 серпня у Львові відбулася бесіда першого секретаря Львівського міськкому партії з представниками Українського Гельсінського Союзу". У статті стверджувалось, "що при обговоренні республіканського і регіонального госпрозрахунку, представники УГС заявили, що вони не піднімають питання про вихід України зі складу СРСР". Ця зустріч стала початком відкритого єднання багатьох лідерів УГС з так званими "демократичними силами" в КПСС в ім'я нібито добробуту і волі України. Закінчилось це єднання створенням Демократичного блоку. А депутати, обрані від Демблоку, створили у Верховному Советі УРСР Народну Раду, до якої увійшло 125 осіб. Цю Раду очолює член КПСС Ігор Юхновський, який "раз у раз" на сесії Верховного Совету підкреслює: всі, хто зібрався у цьому залі, хочуть добра Україні" ("Радянська Україна". 30.06.1990, стор. 3). З десяти кандидатів на посаду голови Верховного Совету, лише один В. Івашко висувався від КПУ-КПСС, а дев'ять були демблоківцями і членами Народної Ради. З них - троє членів КПСС, В. Гриньов, І. Салій, І. Юхновський; троє тих, хто 25 березня 1990 року вийшли з КПСС, - І. Драч, Д. Павличко, В. Яворівський; троє - колишні політв'язні, котрі до арешту теж були членами КПСС -

М. Горинь, Л. Лук'яненко, В. Чорновіл. М. Горинь і Л. Лук'яненко – члени УРП, що, за словами В. Івашка, виступає, "як відверта антисоціялістична сила,.. яка оголосила комуністичну ідеологію і практику... "антилюдською і протиприродною за своєю суттю" ("Радянська Україна". 20.06.1990, стор. 2). Але це тільки слова. Дванадцять республіканців є членами Демблоку і Народної Ради. У Народній Раді 45 комуністів. Окрім цього, комуніст І. Юхновський в економічній частині своєї "президентської" програми заявив, що "устрій республіки" має бути "соціялістичний" ("Радянська Україна". 31.05.1990, стор. 3). А республіканець М. Горинь, претендуючи на посаду голови Верховного Совету, іншого устрою не пропонує, а приймає той, що обстоює І. Юхновський. "З його економічними позиціями я абсолютно згідний", – сказав М. Горинь про соціялістичну програму І. Юхновського (Там само, стор. 4), тобто він теж за "соціялістичний" устрій. Левко Лук'яненко навіть не збирається вимагати покарання комуністів – гебістів за знищення понад 109 мільйонів невинних людей ("Радянська Україна". 05.06.1990, стор. 4). Інакше кажучи, республіканці на практиці не виступають ні в ролі антикомуністів, ні в ролі антисоціялістів.

Що ж пропонували всі десять кандидатів на посаду голови Верховного

Совету УССР українському народові, аби він став щасливим і вільним?

Дружина управителя канадської "Української книги" Люба Москаль, яка була в залі засідань Верховного Совету, писала: "Якби проаналізувати виступи всіх десяти кандидатів на посаду голови Верховного Совету України, то стає зрозумілим, що у багатьох принципових позиціях,.. сходяться усі десять, різняться хіба що нюансами" ("Життя і слово". Торонто, 02.07.1990, стор 2). А принциповою позицією було питання перетворення УССР в самостійну державу.

У своїй програмовій промові В. Яворівський взагалі не вжив таких слів як "суверенітет", "самостійність" чи "незалежність" ("Радянська Україна". 01.06.1990, стор. 1 - 2). І лише відповідаючи на запитання депутатів, тільки один раз сказав, що він "за те, щоб український народ мав свою суверенну державу" ("Радянська Україна". 06.06.1990, стор. 3). Але не дав свого розуміння суверенітету і залишив читатів і своїх слухачів несвідомими того, чого він бажає Україні. Адже слова "суверенна держава" не сходять з уст В. Івашка, С. Гуренка, Л. Кравчука, які бачать Україну лише в складі "оновленої советської федерації". Та й такий дембловінець, як І. Салій, вважає, що "весь народ України об'єднує... спільна... мета - досягнення реального суверенітету нашої республіки на основі нового союзного договору з іншими республіками" ("Радянська Україна".

01.06.1990, стор. 3). Демблоківець В. Гриньов, що тепер є заступником Л. Кравчука, бажає Україні, на відміну від І. Салія, чогось "більше ніж федерація, але не доходячи до конфедерації", а на Україні йому заманулось встановити "федеративний устрій", щоб вирішити в Україні проблему міжнаціональних відносин" ("Радянська Україна". 01.06.1990, стор. 2), тобто остаточно розв'язати руки русифікаторам.

Дмитро Павличко в своїх "президентській" програмі запропонував прийняти "Закон про незалежність Української Советської Республіки". І, на його думку, цей "Закон про суверенітет України повинен чітко визначити старшинство, верховенство республіканських законів над союзними" ("Радянська Україна". 31.05.1990, стор. 2). Інакше кажучи, суверенітет України, в Павличковому розумінні, – советська влада, соціалізм і "оновлений" ССРСР. В. Івашко не відстає від Д. Павличка і не переганяє його. "У моєму розумінні, – каже В. Івашко, – суверенітет України – це... пріорітет республіканських законів над нормативними актами органів управління Союзу ССР" (Там само). А для Івана Драча перший крок у боротьбі з надцентралізацією советської імперії такий: "Добровільний союз республік, суверенних держав на основі нового, справедливого в національному і союзному відношенні союзного договору". І тут же привітав "проголошену Єльциним лінію на

децентралізацію, на забезпечення нового суверенітету Російської Федерації" ("Радянська Україна". 01.06.1990, стор. 4). Але ж за добу до виступу у Верховному Советі І. Драча, Б. Єльцин заявив на прес-конференції, що передає центру "функції державні". За глибоким переконанням Б. Єльцина "оборона країни - справа союзу, центру, державна безпека - справа центру, координація в здійсненні союзних програм і ряд інших функцій" - теж справа центру. "Я за єдине військо країни!" - вигукнув Б. Єльцин перед журналістами ("Аргументы и факты". 2 - 8 червня 1990, стор. 2). "Я за сильний союз", - сказав Б. Єльцин через декілька днів ("Московские новости". 10.06.1990, стор. 7).

Усі щойно процитовані висловлювання Б. Єльцина є стислим переказом розділу "Безпека країни" з програмної заяви XXVIII з'їзду КПСС "До гуманного демократичного соціалізму" ("Радянська Україна". 17.07.1990, стор. 3). Шкода, що цього досі ще ніхто не помітив. Таке враження, що Борис Єльцин був автором саме цього розділу з'їздівського документу.

"Президентська" програма академіка І. Юхновського відрізняється від програми В. Івашка тим, що академік пропонує свій оригінальний проект збереження "Української Советської Соціалістичної Республіки" у складі "оновленого" СРСР. Цей проект включає в себе "загальносоюзний договір советських республік", "генеральних прокурорів" республік і цілого Союзу СРСР,

“міністерства оборони” республік і Союзу, а також дивну побудову збройних сил, тобто окрім зайвих “генпрокурорів”, міністрів, чиновників міністерств, матимемо на своїй шиї ще й збройні сили республіки і збройні сили Союзу ССР. Союзні збройні сили, на відміну від республіканських, – це “професіональна, високооплачувана армія стратегічного призначення, що набирається з-поміж непрофесіональних військ союзних республік”. Для республіканських і союзних військ, окрім міністерств оборони, “існує верховне військове командування ССРСР”. Якщо додати сюди ще й рідний академікові “соціалістичний... устрій республіки” (“Радянська Україна”. 31.05.1990, стор. 3), а також свідому участь академіка у творенні контрольованих комуністами різних партій, добре виважені методи покращення економіки, що обов’язково приведе до зміцнення Московської імперії, то радіеш, що головою Верховного Совету УССР Ігоря Юхновського не обрано.

Хоча Вячеслав Чорновіл не представляє у Верховному Советі жодної партії, він – дембловівець, член Народної Ради, голова Львівського Обласного Совету і колишній політв’язень, якого разом з Л. Лук’яненком і М. Горинем ще донедавна в офіційній пресі називали націоналістами-бандерівцями. Кожному, хто цікавиться українським націоналізмом, відомо, що ті, кого називають бандерівцями, не визнають законности УССР, її колоніальний Верховний Совет і

виступають не за перебудову цієї псевдореспубліки в незалежну УССР, а за відновлення на всьому нашому етнічному терені революційним шляхом Української Самостійної Соборної Держави, форму правління якої визначить сам нарід.

Вячеслав Чорновіл виступає за "наповнення поняття "Советська Влада" реальним змістом" ("Радянська Україна". 01.06.1990, стор. 3). Він підтримує "більшість пропозицій програми акадєміка Юхновського", тобто теж за "соціалістичний устрій", відмежовується "тільки від... намагання" І. Юхновського "будь-якою ціною зберегти Советський Союз і від його бажання укласти якийсь новий союзний договір". Інакше кажучи, В. Чорновіл стоїть на позиціях "повної державної незалежності України як єдиного надійного порятунку від економічної, екологічної і духовної катастрофи". Він бореться за "Конституцію Української Народної Республіки", тобто за перетворення УССР в УНР. На його думку "Україні потрібна мирна революція" (Там само, стор. 3), кінцевим результатом якої буде всеукраїнський референдум: "на референдум ми колись поставимо, коли народ дозріє, бути нам самостійною державою чи залишатись в складі якоїсь там спільноти", - каже В. Чорновіл ("Радянська Україна". 06.06.1990, стор. 4). Саме тому у Львові "на свята виставляється... три прапори" - СССР, УССР і національний. А серед затверджених у нас обласним Советом,

- каже В. Чорновіл, - на посади в облвиконком 65 процентів комуністів". Та й ми, наприклад, - на весь світ говорить В. Чорновіл, - зараз просимо в Галичині не страйкувати. Як би нам не було важко, але ми там владу маємо, і кожен страйк - це ми себе позбавляємо надпланової продукції, за яку можна буде виміняти тих харчів, яких нам не дає Київ чи Москва". А Москва, як зізнався на першотравневому мітингу цього року у Львові Б. Котик, забирає у галичан 95 відсотків промислової і сільськогосподарської продукції. Інакше кажучи, В. Чорновіл закликає галичан виснажуватися в ім'я задоволення хижацьких вимог Москви і своїх власних потреб. "Отже, нічого ми там антиконституційного не зробили", - захищає свою діяльність на посаді голови обласного Совету наш всесвітньовідомий правозахисник. І в такий спосіб визнає конституції УССР і ССРСР, а також законність уряду, в якому бере участь. Інакше кажучи, виступаючи проти страйків в Галичині, В. Чорновіл, бажає він того, чи ні, закликає галичан економічно зміцнювати імперію, аби відсунути незалежність України в таку далечінь, якої зі Львова не видно.

Найбільшим українським державником 60 - 80-х років ХХ століття вважається Левко Лук'яненко. Про безкомпромісову боротьбу за самостійність України він розповів у своїй роботі "Що далі?" І став депутатом Верховного Совету УССР, аби

парляментарним шляхом вибороти українському народові державу. І цей парламентський шлях призвів до того, що "президентська" промова і відповіді на запитання депутатів уже не схожі на програму виходу України зі складу ССРСР. Левко Лук'яненко певний, що "у нас єдиний спосіб покращити життєвий рівень на Україні - це вийти зі складу Союзу" ("Радянська Україна". 31.05.1990, стор. 4). Але, за глибоким переконанням Л. Лук'яненка "шлях до незалежності складний... Його мають розробити економісти, розробити цілий комплекс заходів, за допомогою яких можна буде поступово вивести Україну з підпорядкування Москви". І перший крок треба зробити у напрямку "економічного суверенітету". "Рекомендації економістів, - гадає Л. Лук'яненко, - дозволять Україні дістати цей економічний суверенітет буквально протягом якого-небудь року" ("Радянська Україна". 05.06.1990, стор. 3). Але, врешті-решт, він саме в цьому "економічному суверенітеті" бачить свою кінцеву мету. У "президентській" промові він порівняв "п'ятнадцять союзних республік" з "п'ятнадцятьма судинами", що "з'єднані однією трубою... Скільки б ми не наливали в одну судину, у ній не може бути більше води, бо знизу вони з'єднані трубками і таким чином верхній рівень у всіх однаковий". Аби за рахунок "української води" не животіли союзні республіки, "Україні, - переконував Л. Лук'яненко, -

треба вийти зі складу Союзу і перестати бути однією з цих п'ятнадцяти судин" ("Радянська Україна". 31.05.1990, стор. 4). А, відповідаючи на запитання депутатів, спростував щойно сказане у такий спосіб: "Коли я казав про посудини,.. мав на увазі розширення власного суверенітету" ("Радянська Україна". 05.06.1990, стор. 4), тобто став на позицію І. Гуренка, В. Івашка і Л. Кравчука.

За словами М. Гориня, "ідея федералізму, яку відстоює академік І. Юхновський, – це тільки одна сходинка до завоювання незалежності" ("Радянська Україна". 05.06.1990, стор. 4). І він погоджується з І. Юхновським щодо "соціалістичного економічного устрою" в Україні ("Радянська Україна". 31.05.1990, стор. 4). А "вихід України зі складу СРСР" він уявляє собі "як еволюційний процес". І ця еволюція має привести Україну в "спільний європейський дім". При цьому він послався на швейцарського економіста і нового радянського академіка Богдана Гаврилишина, який перебував у квітні в Києві "на науковій конференції з питань обміну парламентарним досвідом" (Там само). Цікаво, що наслухавшись Б. Гаврилишина, Іван Гель сказав у Мюнхені українцям і неукраїнцям, ніби "історична місія України – з'єднати ці два світи (комуністичну і "демократичну" Європу – В. Б.) у спільний християнський дім так, як об'єднуються в цілість дві німецькі держави" ("Шлях перемоги". 17.06. 1990, стор.

3). Західноєвропейці дуже переживають за свій життєвий рівень і не приймають до Спільного ринку відсталих країн. Але советські та європейські прибічники "спільного європейського дому" мріють вже не про ринок, а про єдину державу "від Атлантики до Уралу" ("Літературна Україна". 21.06.1990, стор. 3). І саме заради цього економічно відсталий Україні в "європейському домі" відводиться особливу роль. "Коли я говорю про те, що Україна повинна увійти в спільний європейський дім, - каже М. Горинь, - то маю на увазі також і той факт, що Україна має особливе положення. Ви знаєте, що в Європі ведуться дискусії про включення об'єднаної Німеччини в спільний європейський дім, і є застереження щодо того, що Німеччина може порушити балянс, може бути фактором дестабілізації. Вхід України в європейську співдружність, якраз буде тим фактором, який забезпечить стабільність" ("Радянська Україна". 31.05.1990, стор. 4). Інакше кажучи, ми еволюційним шляхом скинемо московське ярмо, щоб влізти в європейське, аби стати пляцдармом і гарматним м'ясом в ім'я завоювання "європейським домом" волелюбної Німеччини. Але міркування М. Гориня про Україну в "європейському домі" слово в слово належать Б. Гаврилишину. М. Горинь старанно списав те, що сказав у своєму інтерв'ю журналістові Олегу Скидану, відповідаючи на друге й третє запитання Б. Гаврилишин. Не списав тільки

те, як майже по-комуністичному тлумачить "суверенітет України" швейцарський економіст. За словами Б. Гаврилишина, "суверенітет передбачає збереження якихось зв'язків з Советским Союзом... Найкраще було б, - повчає українців швейцарський економіст, - якби Україна могла стати частиною... всеєвропейської конфедерації, не виключаючи водночас можливість федеративних зв'язків з іншими республіками Советського Союзу. Але в будь-якому випадку повинна бути якась переходова фаза, на якій Україна позбулася б традиційного страху й колоніального вантажу" ("Народна газета". 1990, N 4, стор. 6).

Яку ж "переходову фазу" має на увазі пан Б. Гаврилишин?

Багатьом синам і дочкам поневолених комуністами народів і невтямки, що, наприклад, так звана, "ніжна революція" в Чехо-Словаччині, кривава "революція" в Румунії тощо - підготовка до об'єднання Східної Європи навколо Москви. Цю таємницю через два з половиною місяці після перебування Б. Гаврилишина в Києві розкрив Голова Верховного Совету Литви В. Ляндсбергис. На запитання московського журналіста, що "Литва передасть союзу суверенних держав?", він відповів: "з'явиться східноєвропейський парламент, якому Литва передасть якісь свої суверенні права - дипломатичні, зовнішньоторгівельні, транспортні, військові і т. д." ("Московские

новости". 01.07.1990, стор. 7). При цьому В. Ляндсбергіс "східноєвропейський парламент" ототожнює з Верховним Советом ССРСР. А Верховний Совет ССРСР, за глибоким переконанням Б. Єльцина, на відміну від "республіканських верховних советів, має бути єдиним урядом ССРСР" ("Аргументы и факты". 2-8.06.1990, стор. 2). Інакше кажучи, "ляндсбергівський" "східноєвропейський парламент" буде урядом всіх країн, що входять у Варшавський пакт, тобто тією "переходною фазою", про яку говорив у Києві швейцарець Б. Гаврилишин. Про майбутню Україну, як "частину європейської спільноти, чи подібного укладу Центральної і Східної Європи", тобто "ляндсбергівської" "східноєвропейської федерації", говорив львівському журналістові президент уряду УНР на вигнанні М. Плав'юк ("За вільну Україну". 14.07.1990, стор. 2). І це не випадково! Адже найвищим законодавчим твором Центральної Ради був "4-тий Універсал", в якому говорилося, що Центральна Рада скличе Установчі Збори, які мають "рішити про федеративну зв'язь з народними республіками колишньої Російської імперії" ("Літературна Україна". 05.07.1990, стор. 6). А це означає, що УНР була не державою, а "переходною фазою" до теперішнього ССРСР. Сьогодні у Західній Європі існує західноєвропейський парламент - Рада Європи, на базі якої, - запевняє нас київський борець за спільний дім В. Василенко, - найвірогідніше

створюватимуться політичні структури майбутньої конфедерації... від Атлантики до Уралу". І "бажання стати членами цієї організації... виявили Болгарія, Польща, СРСР, Угорщина, Чехо-Словаччина та Югославія. Українській ССР, - доводить В. Василенко, - слід приєднатися до них" ("Літературна Україна". 21.06.1990, стор. 5). Але ж Українську ССР про такі речі ні в Москві, ні в Парижі ще ні разу не запитували та й не будуть запитувати: вона - звичайнісінька провінція СРСР. І це в досить категоричній формі підтвердила в Києві Маргарет Тетчер, яка порівняла УРСР з американським штатом.

Але ж яке місце посідатиме Україна в "східноєвропейській", а потім і в "європейській конфедерації"?

Сьогодні кожному більш-менш свідомому українцеві відомо, що ми духовно і економічно животіємо, а наша мова стала мовою для хатнього вжитку через брак власної держави. У Великій Британії живуть на своїх етнічних землях валлійці й шотляндці. У французькій Бретані живуть бретонці. Великобританія не віддає Ірландії Північну Ірландію. А Іспанія та Франція поділили між собою Каталонію і Країну Басків. І не відпускають їх на волю. Великобританію, Францію та Іспанію ми, українці, маємо за країни, де поважають права людини. Але людина безправна, якщо безправні національності. Великобританія, Франція та Іспанія входять у "спільний

ринок", мають в європарляменті своїх представників. Але в європарляменті ніхто не представляє басків, катальонців, бретонців, шотландців і валлійців. Демократична Франція видає баскам, катальонцям і провансальцям документи, де в графі національність є місце лише єдиному слову - "француз". Шотландія для багатьох українців - Англія, Україна для англійців - Росія ("Літературна Україна". 21.06.1990, стор. 8).

Сімдесять шість відсотків наукової літератури в світі друкується англійською мовою. За часів комуністичної диктатури переважаюча більшість поляків, чехів, словаків, угорців, румунів і болгарів російської не знала: окрім людиноненависницької ідеології Москва цією мовою нічого путнього не розповсюджувала.. Сьогодні комуністичні режими в Центральній Європі - недавня історія. Ворота, двері і вікна Польщі, Чехо-Словаччини, Угорщини, Румунії і Болгарії навстіж розчинені в Європу. І на ці країни розпочався шалений наступ англійської мови. Ми вже говорили, що в давньоукраїнській "нарід" і "мова" були синонімами. Як тільки народи Центральної Європи і європейської частини ССРСР опиняться в "загальноєвропейському домі", то про кожний з цих народів казатимуть, що вони тільки європейці. Окрім цього, "загальноєвропейському дому" знадобиться "загальноєвропейський нужник" для

радіоактивних та хемічних відходів. Місце для цього "нужника" вже є – величезний простір, який звільнила від українців Чорнобильська катастрофа... В Українській пустелі громадяни "з'єднаної Європи" добуватимуть уран, сірку, нафту, вугілля, газ тощо. А українці розчиняться в англomовній масі ЗДА, Канади та Європи. Говорячи про входження України в "з'єднану Європу" М. Горинь, І. Гель слідом за Б. Гаврилишиним, М. Плав'юком і В. Ляндсбергісом пропагують ідеї М. Горбачова... Заперечуючи право литовців на самовизначення, 13 січня цього року М. Горбачов говорив про майбутню "об'єднану Європу", що стане "спільним домом" і для народів ССРСР ("Известия". 16.01.1990, стор. 2). І "переконливим свідченням того є принципова співзвучність висунутої Президентом ССРСР концепції "загальноєвропейського дому" з концепцією "європейської конфедерації Сходу і Заходу", запропонованою президентом Франції Ф. Міттераном. Зараз, як з боку західних, так і східних європейських держав спостерігаються перші кроки на шляху до реалізації цих та подібних їм концепцій" ("Літературна Україна". 21.06.1990, стор. 3). Інакше кажучи, економіка народів ССРСР протягом сімдесяти трьох років руйнувалася зумисне, щоб зробити привабливим вступ до Сполучених штатів Європи, які будуть "переходною фазою" до єдиної світової держави, що будують шляхом тероризування народів соціалісти-комуністи і підступністю

та обіцянками щастя соціалісти-фабіянці. Жовтневий переворот здійснювався більшовиками, як зізнавався В. Ленін, в ім'я побудови "всесвітньої Федеративної Советської Республіки" (Ленін, ПЗТ, Том 32, стор. 334). Отож створенням "з'єднаної Європи" горбачовська перебудова не закінчиться. Цього не приховує московський пропагандист "європейської конфедерації" Євген Гонтмахер. "Вступ до європейського дому", - каже він, - це не лише регіональна економічна інтеграція. Дійсний вступ у "спільний європейський дім", який насправді вийде з географічних кордонів Європи, буде вступом у щось набагато більше і серйозніше. Як тут, - радіє Є. Гонтмахер, - не згадати незавершений А. Д. Сахаровим проєкт Конституції Союзу Республік Європи і Азії" ("Балтийское время". 28.05.1990, стор. 2). Але такий проєкт є не чим іншим як підготовкою до створення ленінської "всесвітньої Федеративної Советської Республіки".

Ми більш-менш докладно зупинилися над тим, що дасть українському народові "з'єднана Європа", аби у такий спосіб показати, як зречення боротьби за Українську Соборну Державу призводить до пропаганди нового, вже не московського, а європейського ярма. Певний, що українці Кубанщини, Слобожанщини, так званої молдавської Наддністрянщини та Берестейщини ніколи не вибачать М. Гориню його заяви: "Рух немає територіальних

претензій до сусідів УССР" ("Радянська Україна". 05.06.1990, стор. 4), тобто М. Горинь не бореться за Українську Самостійну Соборну Державу. Але всьому цьому передував компроміс з комуністами та неокомуністами, на який пішло в 1989 році багато колишніх політв'язнів. А це, в свою чергу, призвело до участі у роботі Советів, тобто до визнання законності УССР та її уряду. 30 вересня 1989 року автор цих слів попереджував колишніх політв'язнів, що "участь членів УГС в роботі Советів не матиме успіху: вони там будуть в "демократичній меншості", яка своїми виступами, якщо вони дойдуть до народу, тільки вводитиме його в оману... Казатимуть: "У нас демократія!" А ця "демократія" до позитивних змін не призведе. Адже КПСС не збирається поступатися владою" ("Шлях перемоги". 28.01.1990, стор. 2). Та й, дійсно, за словами М. Горбачова комуністи йдуть на співпрацю лише з тими, "хто стоїть на позиціях... соціалізму". ("Правда. 14.07.1990, стор. 2). І В. Чорновіл, і М. Горинь, як ми показали стали на позиції соціалізму.

Виступаючи на сесії Верховного Совету УССР в ролі претендента на посаду голови Верховного Совету, Ів. Драч сказав, що знає жінку, старші сини якої були націоналістами-бандерівцями й загинули від рук комуністів-енкаведистів, а молодші стали комуністами, тобто бандерівці і комуністи - діти однієї Матері - України. І мусять, за словами Ів. Драча, єднатися

заради майбутнього України. А комуністи В. Івашко, І. Юхновський, В. Гриньов разом з недавніми комуністами Ів. Драчем, Д. Павличком і В. Яворівським можуть єднатися лише з тими, хто виступає за "добровільний союз республік... на основі нового союзного договору" ("Радянська Україна". 01.06.1990, стор. 4). Ось заради якого єднання В. Чорновіл, Л. Лук'яненко, М. Горинь почали говорити про еволюційний шлях до незалежності, яким ще не йшов жодний нарід світу. А Михайло Горинь, наслукавшись такого противника незалежності України, як Б. Гаврилишин, почав проповідувати нове ярмо - "спільноевропейський дім". Інакше кажучи, розмови про "еволюцію", про "спільноевропейський дім" - це ті, помічені канадською комуністкою Любою Москаль незначні й "несуттєві нюанси", що відрізняють колишніх політв'язнів од комуністичної більшості у Верховному Советі УСССР. Ці незначні "нюанси" не змогли перешкодити комуністам скористатися плодами "співпраці" з тими, кого ще до недавна називали "буржуазними націоналістами" і "бандерівцями". Ця "співпраця" спочатку призвела до того, що головою Верховного Совету УСССР став В. Івашко, який на XXVIII з'їзді КПСС запевняв делегатів, що після нього на "посаду" голови Верховного Совету УСССР "буде знову обраний комуніст" ("Радянська Україна". 13.07.1990, стор. 2). Цим комуністом виявився

Л. Кравчук. Зберіг свою посаду голова Совету Міністрів УССР В. Масол, залишився головою КГБ УССР М. Голушко. А Віталій Склярів, який разом з М. Горбачовим мусів би опинитися на лаві підсудних за Чорнобильську катастрофу, теж залишився міністром енергетики і електрифікації УССР.

Але найбільшою перемогою комуністів є прийнята 16 липня 1990 року "Деклярація про суверенітет УССР".

І комуністи заздалегідь знали, що Верховний Совет прийме таку "Деклярцію", яка залишить Україну в складі СССР.

15 липня, коли українці провінції Онтаріо на терені Торонтонської "Exhibition" відзначали "День України", мер міста Львова, комуніст Б. Котик сказав, що Верховний Совет УССР проголосив суверенітет республіки - і Україна стала вільною.

16 липня радіо- й телекореспонденти всіх західних держав передавали з Москви, що Верховний Совет УССР проголосив суверенітет України. 17 липня "Toronto Star", посилаючись на "Washington Post" і "Chicago Tribune" великими літерами надрукувала слова "повна незалежність" України. І лише "Globe and Mail" 17 липня повідомила своїх читачів, що УССР, проголошуючи суверенітет, залишається складовою частиною СССР. Незважаючи на це, Президія Секретаріату СКВУ в телеграмі від 7 липня на ім'я Ів. Драча висловила депутатам Верховного Совету УССР "своє признання й бажання, щоб" депутати "могли ту

деклярацію перевести якнайскоріше в життя" ("Новий шлях". 11.08.1990, стор. 1). Того ж дня "Деклярація про державний суверенітет України" з'явилася в газеті "Радянська Україна". Що ж в тій декларації захопило секретаріат СКВУ? І що, на думку того секретаріату треба "перевести якнайскоріше в життя"?

У тій декларації дуже промовисте останнє речення - "Принципи Деклярації використовуються (уже - В. Б.) для укладання союзного договору". Але перше, що кидається у вічі, - це абревіатура "УССР", тобто Україна, як того бажали В. Івашко, І. Юхновський, В. Чорновіл, М. Горинь, залишається "советською" і "соціалістичною". А потім - те, що в Принципі IV "Українська ССР... гарантує кожному громадянину право збереження громадянства ССР", тобто українці залишаються підданими Російської імперії. Принцип X переповідає Статтю 80 брежнєвської Конституції ССР і Статтю 74 Конституції УССР про "міжнародні відносини", тобто нічого нового, додаткового Українська ССР в цій галузі собі не виборює й не забезпечує. У Принципі IX, замість "Україна має Збройні сили", написано, що "Українська ССР має право на власні Збройні сили", тобто матиме збройні сили тоді, коли одержить на це дозвіл від М. Горбачова. Адже право в ССР існує лише на папері. Це підтверджує поведінка нинішнього голови Верховного Совету УССР Л. Кравчука. 11 липня він проголосував за

“Резолюцію XXVIII з’їзду КПСС”, в якій чорним по білому записано:

“З’їзд заявляє, що КПСС виступає за централізоване керівництво питаннями оборони, безпеки і військового будівництва на основі єдиного союзного законодавства.

Збройні Сили СРСР повинні будуватися на принципах єдиноначальності, екстериторіальності, багатонаціональної кадрової армії, яка комплектується за змішаним принципом” (“Радянська Україна”. 13.07.1990, стор. 2).

Після цього стає незрозумілою резолюція Загальних зборів солдатських матерів Івано-Франківської області. Адже в резолюції, посилаючись на принцип IX “Деклярації”, в якому не йдеться про необхідність створення Українських Збройних сил, івано-франківські матері вимагають повернення своїх синів на Батьківщину (“За вільну Україну”. 26.07.1990, стор. 1).

В коментарі до Указу про затвердження М. Голушка головою КГБ УРСР говориться, що він очолює КГБ УРСР з травня 1987 року, тобто й тут “Деклярація” нічого нового не проголошує.

До 16 липня цього року Міністерство Внутрішніх Справ так званої УРСР мало в своєму розпорядженні, окрім загонів міліції, так звані внутрішні війська, що надавалися республіці Міністерством Оброни СРСР для охорони численних концтаборів. Інакше кажучи, “Деклярація” постфактум тільки

узаконює існування "республіканських внутрішніх військ", до яких набирали і будуть набирати советську молодь наказом міністра Оборони ССРСР.

Принцип VI є вільним переказом статті 72 брежнєвської Конституції УССР про економічні права республіки. Цей Принцип залишає недоторканою на терені УССР загальносоюзну власність. Щоправда, вже на "договірній основі". І обіцяє українцям, "при необхідности", уесесерівську "грошову одиницю". Невідомо тільки, коли з'явиться та "необхідність". А Принцип VIII "Деклярації" відрізняється від глави третьої брежнєвської Конституції, де йдеться про "соціяльний розвиток і культуру", тільки тим, "що автори "Деклярації" обіцяють піклуватися, в майбутньому, українцями, що "проживають за межами Республіки", а також говорять про те, що "Українська ССР має право на повернення" в Україну українських "культурних та історичних цінностей", яких чимало знаходиться, наприклад, в Москві та Ленінграді. Але ж, знову таки, слова "має право" в ССРСР - ще не право. Та й державного суверенітету, тобто самостійности, незалежности в цій "Деклярації" вдень з вогнем не знайдеш. Окрім цього, "Деклярація", яка навіть не передбачає виходу УССР зі складу ССРСР, "була прийнята не в пакеті законодавчих актів" і саме тому "не набула чинности конституційного закону" ("Вечірній Київ". 15.07.1990, стор. 1). І, мабуть лише через те,

що в ній говориться про українців за межами УССР, більшість з яких живе на українських етнічних землях.

19 липня "Globe and Mail" оприлюднила статтю професора Едмонтонського університету Девіда Морфі, який пояснює, що "Деклярація про державний суверенітет України" є тільки свідченням того, бо український нарід бореться за незалежність України. Але сама "Деклярація" є звичайнісінькою фікцією, що ж ніякої незалежності не проголошує. І це мусить знати кожен українець, аби не стати жертвою чергової московської провокації, як став, наприклад, весь литовський нарід. Адже, не хотів бачити самостійною державою Литву лідер "Саюдісу" В. Ляндсбергіс. Його Москва дуже вдало використала в боротьбі з державником Альгірдасом Бразаускасом, який вів Литву до справжньої незалежності. В. Ляндсбергіс навіть не збирався розбудовувати Литовську державу: не видав наказу про створення литовських збройних сил, не заклав кордони з ССРСР, користувався советськими грішми, зберігав колгоспи ("Литературная газета". 25.07.1990, стор. 11).

Коли думаєш про поведінку литовського Верховного Совету на чолі з В. Ляндсбергісом, то відразу ж пригадуєш нашу Центральну Раду на чолі з М. Грушевським, В. Винниченком і С. Петлюрою. Саме ці "соціалістичні вожді" України не дозволяли М. Міхновському та генералам-українцям

створювати українські збройні сили, бо мріяли про федеративну зв'язь з народними республіками колишньої Російської імперії" ("Літературна Україна". 5.07.1990, с.6).

Сьогодні рейтинг "Саюдису" різко впав ("Московские новости". 8.07.1990, стор. 6). В кінці липня цього року на засіданні президії Львівської обласної ради Руху говорилося про "послаблення... впливу" на маси області Руху і Товариства української мови ("За вільну Україну". 24.07.1990, с.1). Народ Литви і населення найбільш політизованої області України вже зрозуміли, що "об'єднання" бандерівців-незалежників з тими, хто в добу так званого застою співав осанну комуністичному режимові, перешкоджає боротьбі за незалежність, як і парламентсько-еволюційний шлях до незалежності. Нарешті зрозумів безперспективність участі в роботі Верховного Совету УРСР В. Чорновіл. І вже закликає аморфний "демблок" повести лінію на нові вибори. Хоча й не "виключає існування" цього Верховного Совету ще один рік ("За вільну Україну". 25.07.1990, стор. 1). Але не бажають чекати "ще один рік" націоналістично-патріотичні сили. З ініціативи УНП, редакції журналу "Золоті ворота", УНДП, націоналістичного СНУМу, 1 липня у Києві відбулася багатопартійна Асамблея, що обрала Національну Раду по відродженню Української Держави і прийняла рішення шляхом реєстрації громадян незалежної України довести

незаконність як Верховного Совету, так і самої УССР. Після того, як Національна Рада зареєструє бодай 51 відсоток громадян Української Держави з числа дорослого населення, буде скликано Всенаціональний Конгрес, який і проголосить Українську Самостійну Соборну Державу. Якщо під час реєстрації громадян Української Самостійної Соборної Держави народ усуне з своєї дороги комуністів, неокомуністів і соціалістів з усіма прибічниками "з'єднаної Європи", то ще в цьому столітті наша Батьківщина стане Українською Самостійною Соборною Державою. Для цього настали сприятливі умовини. КПСС опинилася віч-на-віч з двома непереможними силами – націоналістичними рухами в СРСР і робітниками, які виганяють комуністів з підприємств, виступають за притягнення КПСС до судової відповідальності за злочини проти людства і, наприклад, в зрусифікованому Донбасі дедалі голосніше вимагають проголошення Української Самостійної Держави ("Радянська Україна". 17.06.1990, стор. 3; 13.07.1990, стор. 3), в якій шануватимуть тих революціонерів, що зі зброєю в руках, в нерівній боротьбі з чужими та домашніми ворогами вмирали за вільну від усіх федерацій і конфедерацій світу Українську Самостійну Соборну Державу, яко єдину форму безсмертя українського народу.

Липень–серпень 1990 року.

## **ЗМІСТ**

|                                                  |                 |
|--------------------------------------------------|-----------------|
| <b>Ще раз про неволю</b> .....                   | <b>стор. 5</b>  |
| <b>Про співдружність українських націй</b> ..... | <b>стор. 25</b> |
| <b>Ситуація.</b>                                 |                 |
| <b>Політичне становище в Україні. ч.ІІ</b> ..... | <b>стор. 35</b> |

